

Видавництво Гр. Гануляка
„Русалка“ у Львові, Куркова 10

видає періодично

ТЕАТРАЛЬНУ БІБЛІОТЕКУ,

яка виходить що 3 місяці з такими безплатними додатками :

- 1) „Книгозбірня Школярика“ 12 випуск в річно (по 3 випуски до кожного числа „Театральної Бібліотеки“.)
- 2) „Веселий календар“ на рік 1935.
- 3) „Кишенковий календарик“ на 1935 р.
- 4) Серія листівок святочних (2 різдвяні і 2 великодні).

Передплата на „Театральну Бібліотеку“ з додатками вносить річно **зол. 6 50;**
для заграниці **2 ам. дол.**

Хто бажає передплачувати „Театральну Бібліотеку“ без додатків, то платить **4 зол.;**
„Книгозбірня Школярика“ окремо **зол. 2 50;**
„Веселий календар“ на 1935 в продажі **1 зол.**
„Кишенковий календарик“ **0 10 зол.;**
Листівки святочні — нове видання по **15 сот. сотня 9 зол.**

Адреса: В ва: Гр. Гануляк, Львів, вул. Куркова 10

ВЕСЕЛИЙ КАЛЕНДАР

НА ЗВИЧАЙНИЙ РІК

1 9 3 5

БЕЗПЛАТНИЙ ДОДАТОК ДО ВИДАВЕЦЬ І ВІДП.
„ТЕАТРАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ“ РЕДАКТОР:
ЗА 1934 РІК ГР. ГАНУЛЯК

Від Видавництва.

Видаєм у світ „Веселий Календар“ на 1935 рік, але зовнішній його вигляд не такий, як за минулих літ.

Сьогодні, в часах загальної кризи-лихоліття, **необхідна кожному** безжурна лектура, щоб не піддаватися зневірі, щоб відірвати свої стурбовані думки від щоденних турбот. Тому бажанням нашим було змінити формат „Веселого Календаря“ на такий, щоб кожний покупець міг його в кишені носити на протязі цілого року.

Зміст нашого календаря такий, що може вдоволити кожного читача, старого і молодого, хлопця і дівчину, вченого і невченого.

Кожний знайде у „Веселому Календарі“ розвагу у своїй журі — та хоч крізь сльози засміється.

Ціна „Веселого Календаря“ така приступна, що може собі кожний дозволити на такий люксус...

Раз у рік видаш менше, ніж видаєш що другий день на тютюн — і матимеш під рукою не лише Календар — але й жмут гумору, яким кидатимеш в право і в ліво та **веселитимеш затурбоване лихоліттям товариство...**

По думці народної приповідки: „Дай Боже жартувати — щоби не хорувати“.

СІЧЕНЬ			1935	
н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	19	В	Груд. 1934 Боніф.	Новий рік 1935.
2	20	С	Ігнатія Бог. свмч.	<i>Імени Ісус</i>
3	21	Ч	Юліяни мч.	Геновефи д.
4	22	П	Анастасії вчч.	Титуса еп. м.
5	23	С	10 муч. на Кр. ☉	Телесфора м.
6	24	Н	Св. ОО. Нав. Р.	Трох Королів
7	25	П	Різдво Христово	Валентина
8	26	В	Соб. Бог. Йос.	Северина
9	27	С	Стефана прп.	Юліяна й Васил.
10	28	Ч	10 тис. м. в П.	Івана Добр. еп.
11	29	П	Дітей уб. у В. ☽	Гігіна папи
12	30	С	Анвії мч.	Аркадія
13	31	Н	по Різд. Меланії	1. по 3. Кор.
14	1	П	<i>Січ. 1935. Об. Г. В.</i>	Гіларія еп.
15	2	В	Сильвестра п.	Павла Пуст.
16	3	С	Малахії пр.	Маркія п. і м.
17	4	Ч	Собор 70 Апост.	Антонія ав.
18	5	П	<i>Нав. Бог. Теоп.</i>	Пр. св. Петра
19	6	С	Богоявл. Г. ☽	Канута кор.
20	7	Н	по Бог. Ів. Хр.	3 по 3. Кор.
21	8	П	Юрія, Еміліяна	Агвети д.
22	9	В	Полієвкта мч.	Вінкентія мч.
23	10	С	Григорія прп.	Раймунда
24	11	Ч	† Теодовія Вел.	Тимотея еп. м.
25	12	П	Татіяни	Нав. ап. Павла
26	13	С	Брмила мч.	Полікарпа еп.
27	14	Н	30 по С. ОО. ☽	3. по 3. Кор.
28	15	П	Павла з Тев.	Флявіяна
29	16	В	Покліи ок. Петра	Франца Сал.
30	17	С	† Антонія Вел.	Мартини д. м.
31	18	Ч	Атанавія і Кир.	Петра з Ноа.

		ЛЮТИЙ		1935	
н. ст.	ст. ст.	Ді	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.	
1	19	П	Макарія прп.	Ігнатія	
2	20	С	† Евтим. Вел.	Мат. В. Громн.	
3	21	Н	31. по С. Макс. ☉	4. по 3. Кор.	
4	22	П	Тимотея ап.	Вероніки	
5	23	В	Климентія сщм.	Агати д. і м.	
6	24	Г	Ксенії прп.	Тита еп.	
7	25	Ч	† Григорія Бог.	Ромуальда ав.	
8	26	П	Ксенофонта прп.	Івана з Мати	
9	27	С	† Пер. м. Ів. З.	Апольонії д. м.	
10	28	Н	32. по С. Бфр. ☾	5. по 3. Кор.	
11	29	П	Пер. м. Ігнат.	МВ. Люрд.	
12	30	В	Трох Святит.	7 Основ. Серв.	
13	31	С	Кира і Ів. бсвср.	Григорія II.	
14	1	Ч	Лют. Триф.	Валентина	
15	2	П	Стрітени Г.	Фавстини і Йов.	
16	3	С	Симеона й Анни	Юліани д. м.	
17	4	Н	Мит. і фар. ☉	Старозан.	
18	5	П	Агафії мч.	Симеона	
19	6	В	Вукола прп.	Габіна м.	
20	7	С	Партенія і Луки	Льва еп.	
21	8	Ч	Теодора Стр.	Фелікса еп.	
22	9	П	Никифора мч.	Маргар. з К.	
23	10	С	Харлампія мч.	Петра Дам.	
24	11	Н	Бл. Сина. Власія	Мисон. Вігілія	
25	12	П	Мелетія св.	Матей ап.	
26	13	В	Мартиніяна ☾	Кесарія	
27	14	С	Авксентія прп.	Віктора	
28	15	Ч	Памфила мч.	Алексадіра м.	

БЕРЕЗЕНЬ 1935

п. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	16	П	Памфіла мч.	Альбіна
2	17	С	Теодора мч.	Симплікія пап.
3	18	Н	Мисон. Льва пап.	Вашуст. Кунег.
4	19	П	Архіпа ап.	Кавимира кор.
5	20	В	Льва еп. Кат. Ⓞ	Адріана
6	21	С	Тимотея прп.	Попел. Перпет.
7	22	Ч	Найд. м. в Евг.	Томи в Акви.
8	23	П	Полікарпа	Вінкентія Кад.
9	24	С	† 1 і 2 н. г. Ів. Хр.	Франціски Рим.
10	25	Н	Єврон. Тарасія	1. нос. 40 Муч.
11	26	П	Порфірія св.	Константина
12	27	В	Прокопія прп. Ⓜ	Григорія В.
13	28	С	Василія ісп.	Християн д. м.
14	1	Ч	Березень. Евдокії	Матильди кор.
15	2	П	Теодота свмч.	Климентя Двор.
16	3	С	Євтропія і ин. мч.	Киріяка м.
17	4	Н	1. носу. Гарас.	2. нос. Патрик.
18	5	П	Конона мч.	Кирила
19	6	В	42. Мч. в Ам.	Йосифа Обр.
20	7	С	Василія свмч. Ⓞ	Євфимії д.
21	8	Ч	Теоділякта прп	Венедикта ав.
22	9	П	† 40 муч. в С.	Катерини шв.
23	10	С	Кондрата і ин.	МБ. Огвяд.
24	11	Н	2. носу. Софр.	3. нос. Гавриіл.
25	12	П	Теофана ісп.	Влагод. ДМ.
26	13	В	Пер. м. св. Н.	Емануїла
27	14	С	Венедикта прп. Ⓞ	Івана Дамаск.
28	15	Ч	Агапія мч.	Івана Камістр.
29	16	П	Савина пап.	Кирила
30	17	С	Алексія прп.	Кырина
31	18	Н	3. носу. Кирила	4. нос. Бальб.

КВІТЕНЬ

1935

ЗАПИСКИ.

н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	19	П	Хриванта і Дарії	Гугона
2	20	В	ОО. уб. в м.	Франца
3	21	С	Якова Ісп. ☉	Ришарда еп.
4	22	Ч	Василія сщм.	Івидора
5	23	П	Нікона мч.	Вінкентія
6	24	С	Захарії і Якова	Келестіяна
7	25	Н	4. н. Благов. Б.	5. н. Епіфанія
8	26	П	Соб. Арх. Гавр.	Діонізія еп.
9	27	В	Матрони прп.	Марії Клеоп.
10	28	С	Покл. Іларіона	Езекїла Марії
11	29	Ч	Марка і Кир.	Льва В. пап.
12	30	П	Івана Ліств. ☾	Юлія п.
13	31	С	Іпатія прп.	Герменегільда
14	1	Н	5. н. Квіт. Мар. Є.	Квіт. Юстина
15	2	П	Тита і Амфіані	Анастасії мч.
16	3	В	Никити прп.	Венедик. Й. Л.
17	4	С	Йосифа, Геор.	Анікита пап.
18	5	Ч	Теодула мч. ☉	В. Четв. Апол.
19	6	П	Ертіхія св.	В. Пят. Льва п.
20	7	С	Лаз. Суб. Георгія	В. Суб. Теод.
21	8	Н	Квітна. Юстина	Воскр. Хр.
22	9	П	Евксихія мч.	Світл. Понед.
23	10	В	Терентія мч.	Войтіха еп.
24	11	С	Антипи сщм.	Фіделіса
25	12	Ч	В. Четв. Васил.	Марка св.
26	13	П	В. Пят. Артем. ☉	Клига і Марка
27	14	С	В. Суб. Мартина	Петра Кан.
28	15	Н	Воскрес. Хр.	1. Біла Павла
29	16	П	Світл. Пон.	Петра з Вер.
30	17	В	Світл. Втор.	Катерини С.

ТРАВЕНЬ

1935

п. ст.	ст.	ієр.	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	18	С	Івана Декип.	Филипа і Якова
2	19	Ч	Івана Староп.	Атаназія еп.
3	20	П	Теодора Трїх.	Цар. К. П.
4	21	С	Януарія сщм.	Эн. св. Х. Фльор.
5	22	Н	1. Тощина. Теод.	2. по В. Пія V.
6	23	П	† Георгія амч.	Івана з Ол.
7	24	В	Сави Стр. мч.	Флявії і Дом.
8	25	С	† Марка св.	Станіслава еп.
9	26	Ч	Василія сщм.	Григорія Наз.
10	27	П	Симеона сщм.	Івидора
11	28	С	Ясона і Сос. ап.	Франца
12	29	Н	2. Мирон. 9. Мч.	3 по В. Панкр.
13	30	П	† Якова ап.	Серватія
14	1	В	Трав. Єремїї	Боніфатія
15	2	С	Атаназія Вел.	Івана зі Салі
16	3	Ч	† Теодозія Печ.	Бл. Андрея Б.
17	4	П	Пелагїї прпм.	Пасхаліса
18	5	С	Ірини мч.	Венанція м.
19	6	Н	3. Розсл. Іова	4. по В. Петра
20	7	П	Явлення Ч. Хр.	Бернардина
21	8	В	† Івана Богосл.	Тимотея м.
22	9	С	Пер. м. св. Мик.	Юлії д.
23	10	Ч	† Симеона Зил.	Дезідерія еп. м.
24	11	П	Мокія сщм.	ЦДМ. стол. вір.
25	12	С	Епіфан. і Герм.	Григорія VII
26	13	Н	4. Сав. Гликерїї	5. по В. Филипа
27	14	П	Івидора мч.	Хр. дн. Беди
28	15	В	Пахомія Вел. прп.	Августина
29	16	С	Теодора Осв.	Марїї Мар. з П.
30	17	Ч	Андронїка ап.	Вовнес. Госп.
31	18	П	Теодота мч.	Петронелі

ЧЕРВЕНЬ 1935					
н. ст.	ст. ст.	дн.	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.	
1	19	С	Патрикія сщм. ☉	Бл. Якова Стр.	
2	20	Н	5. Салмор. Талал.	6. по В. Марц.	
3	21	П	† Констан. і Єлен.	Кльотильди	
4	22	В	Василіска мч.	Квірина	
5	23	С	Михайла прп.	Боніфатія	
6	24	Ч	Вовнес. Госи.	Нерберта еп.	
7	25	П	† 3-те н. г. Із. Хр.	Роберта еп.	
8	26	С	Карпа ап.	Медарда	
9	27	Н	6. Св. 00. Тер. ☽	С. св. Духа	
10	28	П	Никити еп.	Пон. Св. Духа	
11	29	В	Теодовії прмч.	Варнави ап.	
12	30	С	Ісаакія прп.	Івана Фак.	
13	31	Ч	Єрмія ап.	Антонія з Пад.	
14	1	П	Черв. Юстина мч.	Василія еп.	
15	2	С	Зауп. С. Никиф	Безона	
16	3	Н	Сом. св. Духа ☽	Пресв. Тройці	
17	4	П	Пресв. Тройці	Райнерія	
18	5	В	Доротей сщм.	Ефрема діяк.	
19	6	С	Висаріона і Іляр.	Юліяни Ф.	
20	7	Ч	Теодота сщм.	Боже Тіло	
21	8	П	Теодора Страт.	Альойзія Гонз.	
22	9	С	Кирила св.	Павлина еп.	
23	10	Н	Всіх Св. Тим. ☽	2. по С. Агрип.	
24	11	П	† Вартоломея	Різдо. Ів. Хр.	
25	12	В	Онуфрія Вел.	Вільгельма ав.	
26	13	С	Акиліни мч.	Павла і Ів. м.	
27	14	Ч	Пресв. Вахар.	Владислава кор.	
28	15	П	Амоса і Єрон.	Пр. Серія І.	
29	16	С	Тихона еп.	Петра і Павла	
30	17	Н	2. по С. Ман. ☽	3. по С. П. св. П.	

ЛИПЕНЬ

1935

н. ст.	ст. ст.	ДЕНЬ	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	18	П	Леонтія мч.	Пр. Кров. І. Ж.
2	19	В	† Юди Тад. ап.	Посіщ. ПДМ.
3	20	С	Методія сщм.	Анатолія еп.
4	21	Ч	Юліяна Тарс.	Теодора еп.
5	22	П	Пр. Серця Ісус.	Антонія Мар.
6	23	С	Агрипіни мч.	Лукії мч.
7	24	Н	3. по С. Р. І. Х.	4 по С. Кирила
8	25	П	Февронії прим. ☾	Вероніки
9	26	В	Давида прп.	7 Братей м.
10	27	С	Самсона прп.	Пія І. папи
11	28	Ч	Пер. м. Кира	Івана Гваль.
12	29	П	Петра і Пав.	Анаклита п. і м.
13	30	С	Собор 12 Апост.	Бонавентури
14	1	Н	4. по С. Лип. Кос.	5. по С. Бонав.
15	2	П	† Пол. Риан Б.	Генрика
16	3	В	Якннта і Апат. ☽	МВ. Шкапл.
17	4	С	Андрія Крят.	Алексія
18	5	Ч	† Кирила і Мет.	Симеона з Л.
19	6	П	Атанаваія Атон.	Вінксн. з Пав.
20	7	С	Томи і Акакія	Чеслава
21	8	Н	5. по С. Прок.	6. по С. Пракс.
22	9	П	Павкратія сщм. ☽	Марії Магд.
23	10	В	† Антонія Печ.	Аполінарія еп.
24	11	С	Евфимії мч.	Кунегунди кор.
25	12	Ч	Прокла й Іларія	Якова ап.
26	13	П	Соб. Арх. Гавр.	Анни
27	14	С	Акиан ап, Кир.	Рудольфа Акв.
28	15	Н	6. по С. † Волод.	7. по С. Віктора
29	16	П	Атиногена сщм.	Марти д
30	17	В	Маріни вмч. ☽	Руфіна м.
31	18	С	Якннта й Еміл.	Ігнатія Льой.

СЕРПЕНЬ

1935

ЗАПИСКИ.

н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	19	Ч	Макрини і Дія прп.	Петра в оков.
2	20	П	† Ілїї прор.	МВ. Ангел.
3	21	С	Симеона і Ів.	Найд. св. Ст.
4	22	Н	7. по С. Марїї М.	8. по С. Домін.
5	23	П	Трофима мч.	МВ. Сміжної
6	24	В	† Бориса і Гл.	Преобр. Госп.
7	25	С	† Усп. св. Анни	Кастана м.
8	26	Ч	Єрмолая мч.	Киріяка м.
9	27	П	† Пантелеїм. вмч.	Романа
10	28	С	Прохора і ин.	Лаврентія
11	29	Н	2. жо С. Калиніка	9. по С. Зуван.
12	30	П	Сила і ин. ап.	Кляри д.
13	31	В	Евдокима прав.	Гіполита
14	1	С	Серп. † Макав. Ⓢ	Евзевія еп.
15	2	Ч	Пер. м. св. Стеф.	Успеш. Пр. Б.
16	3	П	Ісаака і ин. прп.	Йоакима
17	4	С	7. Молод. в Еф.	Яцка в.
18	5	Н	9. по С. Евсигнія	10. по С. Єлени
19	6	П	Преображ. Г.	Людв. Тол. еп.
20	7	В	Домет і Пасив.	Вернарда
21	8	С	Еміліяна еп. Ⓣ	Іванни Фр. Ш.
22	9	Ч	† Маттія ап.	Тимотея і тов. м.
23	10	П	Лаврентія мч.	Филіпа Бен.
24	11	С	Евпла мч.	Вартоломея ап.
25	12	Н	10. по С. Фотія	11. по С. Люд.
26	13	П	Максима ісп.	МВ. Ченстога.
27	14	В	Міхей прор.	Йосифа Каляс.
28	15	С	Успеш. Пр. Б.	Августина еп.
29	16	Ч	Пер. н. Обр. Г. Ⓢ	Ус. Г. св. Ів. Х.
30	17	П	Мирона мч.	Рожі Лім.
31	18	С	Фльора і Лав.	Раймунда

ВЕРЕСЕНЬ 1935				
н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	19	Н	11. по С. Андрея	12. по С. Брон.
2	20	П	Самуїла пр.	Стефана кор.
3	21	В	Тадея ап.	Зенона м.
4	22	С	Агатоніка мч.	Роваллі д.
5	23	Ч	Луца мч.	Лаврентія ісп.
6	24	П	Евтиха свмч. ☾	Захарії пр.
7	25	С	Вартоломея Тита	Бл. Мельхіора
8	26	Н	12. по С. Адріана	13. по С. Р. ДМ.
9	27	П	Пімена прп.	Петра Кляв
10	28	В	Мойсея прп.	Миколая в Тол.
11	29	С	† Ус. гол. Ів. Х.	Прота і Якінта
12	30	Ч	Александра ☽	Найсв. Ім. МВ.
13	31	П	† Пол. пояса П. Б.	Филипа м.
14	1	С	Верев. † Н. Р. цер.	Воздв. Ч. Хр.
15	2	Н	13. по С. Маман.	14. по С. 7 О. М.
16	3	П	Антима свмч.	Корнилія
17	4	В	Вавили свмч.	Знаки св. Фр.
18	5	С	Захарія і Єліс. ☽	Йосифа в Куп.
19	6	Ч	Чудо Арх. Мих. ☽	Януарія еп.
20	7	П	Созонта мч.	Евстахія м.
21	8	С	Різдво П. Б.	Матея ап.
22	9	Н	14. п. С. Йоакима	15. по С. Томи
23	10	П	Минодори і ин. м.	Теклі д. м.
24	11	В	Теодори прп.	ПДМ. Викупл.
25	12	С	Автонома свмч.	Бл. Володисл.
26	13	Ч	Обн. Хр. Корн.	Кипріяна
27	14	П	Возд. Ч. Хр. ☽	Косми і Дам.
28	15	Є	Никити вмч.	Вячеслава
29	16	Н	15. по С. Евфим.	16. по С. Мих.
30	17	П	Софії і її діт. мч.	Єроніма

ЖОВТЕНЬ

1935

н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	18	В	Евменія еп.	Івана з Дуклі
2	19	С	Евстахія мч.	Ангелів Стор.
3	20	Ч	Трофима мч.	Кандида
4	21	П	Кондрата ап.	МВ. Рожан.
5	22	С	Фоки свч.	Плакида
6	23	Н	16 по С. З. Ів. Х.	17. по С. Брум.
7	24	П	Теклі прмч.	Марка пап.
8	25	В	Евфровини прп.	Бригіди д.
9	26	С	† Прест. Іс. Бог.	Людвика
10	27	Ч	Калістрата	Франціока Б.
11	28	П	† Харітона мч.	Еміліяна
12	29	С	Киріяка прп.	Макенміа. еп.
13	30	Н	17. по С. Григорія	18. по С. Едвар.
14	1	П	Жовт. П. ПБ.	Калікста
15	2	В	Кипріяна свщм.	Тереси д.
16	3	С	Діонівія свщм.	Герарда М.
17	4	Ч	Єротей свщм.	Маргар. Аляк.
18	5	П	Харитини мч.	Луки св.
19	6	С	† Томи ап.	Петра в Ал.
20	7	Н	18. по С. Сергія	19. по С. Івана
21	8	П	Педагії прп.	Уршулі
22	9	В	† Якова ап.	Кордулі д. і м.
23	10	С	Евламп. і Евл. мч.	Северина еп.
24	11	Ч	Филипа ап.	Рафаїла Арх.
25	12	П	Прова і ин. мч.	Криспіна
26	13	С	Карпа мч., Косми	Евариста
27	14	Н	19. по С. Парас.	20. по С. Фьор.
28	15	П	Евтимія прп.	Сим. і Тад. ап.
29	16	В	Льонгіна сот.	Наркіса еп.
30	17	С	Овії пр.	Альфонса Родр.
31	18	Ч	† Луки ап. і св.	Вольфганга

ЛИСТОПАД 1935					
н. ст.	ст. ст.	Дні	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.	
1	19	П	Йоїла пр.	Всіх Святих <i>День Вадужний</i>	
2	20	С	Артемія вмч.		
3	21	Н	20 по С. Іляр.	21. по С. Губер. Кароля Бор. Захар. і Єлис. Леонарда Бл. Антонія Готфріда Теодора	
4	22	П	Аверкія еп. ☾		
5	23	В	Якова ап.		
6	24	С	Арети ітов. мч.		
7	25	Ч	Маркіяна мч.		
8	26	П	Дмитрія вмч.		
9	27	С	Нестора мч.		
10	28	Н	Царя-Христа ☉		22. по С. Андр. Мартина еп. Мартина папи Станис. Кост. Йосафата еп. м. Гертруди д. <i>МБ Остробрам.</i>
11	29	П	Анастасії Рим.		
12	30	В	Зиновія і Зиновії		
13	31	С	Стахія і н. ап.		
14	1	Ч	<i>Падол. Косми і Д.</i>		
15	2	П	Акиндина мч.		
16	3	С	Акепсіма м.		
17	4	Н	22. по С. Йован. ☾	23. по С. Саль. Романа м. Єлисавети кор. Фелікса Вал. <i>Введ. в шр. ПБ.</i> Кекилії д. м. Климентя п. м.	
18	5	П	Галактіона мч.		
19	6	В	Павла св.		
20	7	С	Ерона і ин. мч.		
21	8	Ч	Соб. с. Мнх. Арх		
22	9	П	Онисифора мч.		
23	10	С	Єреста і ин. ап.		
24	11	Н	23. по С. Міні	24. по С. Івана Катарини д. м. Леонарда з П. Валеріяна еп. Здислави Сатуриіна Андрія ап.	
25	12	П	† Йосафата свм.		
26	13	В	† Івана Зол. ☉		
27	14	С	† Филипа ап.		
28	15	Ч	Гурія і н. мч.		
29	16	П	† Матея ап. і ев.		
30	17	С	Григорія еп. чуд.		

ГРУДЕНЬ

1935

ЗАПИСКИ.

н. ст.	ст. ст.	н. ч.	Свята гр.-кат.	Свята рим.-кат.
1	18	Н	24. по С. Плят.	1. Адв. Елігія
2	19	П	Авдія пр.	Бібіяни д.
3	20	В	Григ. і Прокла	Франца Ксав.
4	21	С	Введ. в хр. П. Б.	Варвари д. м.
5	22	Ч	Филімона ап.	Сави еп.
6	23	П	Амфілоха і Григ.	Миколая еп.
7	24	С	Катерини вмч.	Амвровія еп.
8	25	Н	25. по С. Климсн.	2. Адв. Н. З. М.
9	26	П	Аліція прп.	Леокадії д.
10	27	В	Якова Перс.	МВ. Лорет.
11	28	С	Стефана прм.	Дамаса п.
12	29	Ч	Парамона мч.	Александра м.
13	30	П	† Андрея ап.	Лукії д.
14	1	С	Грудень. Наум	Спирідона еп.
15	2	Ж	26. по С. Аввак.	3. Адв. Валар.
16	3	П	Софонія пр.	Евасія еп.
17	4	В	Варвари вмч.	Лавара еп.
18	5	С	† Сльи Освящ.	Очкув. ПЦМ.
19	6	Ч	Николай св. ч.	Немесія еп.
20	7	П	Амвровія еп.	Теодія м.
21	8	С	Паталія еп.	Томи ап.
22	9	Н	27. по С. Н. Б. З.	4. Адв. Зенона
23	10	П	Мини і мн. мч.	Вікторії д. і м.
24	11	В	Даниїла пр.	Насеч. Адама
25	12	С	Спирідона еп.	Різдно Христ.
26	13	Ч	† Евстратія,	Стефана прм.
27	14	П	Тирса мч.	Івана ап. і св.
28	15	С	Елевтерія смч.	Дітий убит. у В.
29	16	Н	Праот. Аггоя	Н. по Р. Томи
30	17	П	Даниїла пр.	Евгенія еп.
31	18	В	Севастіяна мч.	Сильвестра п.

ЗАПИСКИ.

ЗАПИСКИ.

СВЯТИЙ Вечір.

Сценічна Різдвяна картина
в двох діях.

ДІЯ ПЕРША.

Наш Вертеп.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Пастушок I

Пастушок II

Пастушок III

Цар Ірод

Жовнір

Каспер

Мелхіор

Балтазар

Жид-Юдка

Лемко

Бойко

Гуцул

Козак

Ангел

} три царі зі Сходу

} пастушки

Ангеля, Пастушки, Подорожжі, Діти.

Річ діється 1934 літ тому назад — біля місточка
Вифлеему.

Пастушки I—III: та їх товариші одягнені в старинні біблійні костюми. **Пастушки: Лемко, Гуцул, Бойко, Козак**—одягнені в сучасні народні костюми.

Сцена уявляє: поле, через яке веде дорога до Вифлеему. В глибині на овиді видко Вифлеєм. На полі граються Пастушки.

ЯВА 1.

Паст. I: Ну, хлопці, скільки нас тут є?

Паст. 2: Десять пастухів, буде 100 баранів з вівцями і три осли.

Паст. 3: А ти четвертий осел.

Паст. 1: Осли не рахуються, вони не наші, це якісь подорожні ідуть до Вифлеєму і сіли спочивати біля нашої отари. Але нас самих є десять, отже слухайте, будем гратись у війну.

Паст. 2: Замало нас на війну.

Паст. 3: Краще посідаймо собі, та оповідаймо байки.

Паст. 3: Хай і так буде, кожний з нас оповість одну байку, а відтак ідем спати.

Паст. 1: Але не всі, один мусить на варті стояти. На кого сьогодні черга?

Паст. 2: Я визначу! (Числить:) Уно, дуно, рекс, кватер, квінта, секс, уно, дуно, раба, кватер, квінта, жаба! (По кождім слові вказує рукою на одного пастушка. На паст. 3 випало „жаба“, той має стояти на варті).Ось він!

Паст. 3: Гаразд! Сідайте, я й перший почну байку оповідати. (Пастушки сідають.)

Паст. 3: Отже добре вуха наставляйте. Був собі осел.

Паст. 2: Де?

Паст. 3: Не перебивай. Був собі осел і господар дав йому вязку сіна і мірку вівса.

Паст. 1: А води дав?

Паст. 3: Мовчи! Почуеш, чи дав. І стоїть осел і думає: Від чого мені починати їсти? Візьму сіно, шкода вівса, візьму овес, шкода сіна. І стоїть і думає.

Паст. 1: А я лежу і думаю, чи не краще бу-
лоб спати, як про такого дурного осла слухати.

(Всі сміються, деякі позіхають).

Паст. 3: І стоїть осел біля жолоба і думає: чи овес їсти, чи сіно?

Паст. 1: Ото дурний осел. (Позиває.) І відай заснув над цим сіном? Я теж вже сплю.

Паст. 2: Спи вже й не перебивай! (До вартового): Ну і що було далі?

Паст. 3: Осел думає, а як надумається, то я скажу.

Паст. 2: Йди з такою байкою. Це не так було. Я знаю кращу байку. Купив жид козу...

Паст. 1 (крізь сон): Чи не той Юдка, що такий лакомий на гроші.

Паст. 3: А котрий жид не лакомий на гроші?

Паст. 2: Купив жид козу і веде до дому. Аж нараз на ріці міст. Веде він козу через міст, веде, веде...

Паст. 3: Ну і що?

Паст. 2: Як переведе, то вам скажу далі.
(Сміх. Павза).

Паст. 1 (крізь сон): Чи ще веде?

Паст. 2: Веде! Як переведе, то я тебе збуджу.

(Пастушки засипляють. Вартовий проходиться, нараз зобачив над Вифлеемом ясність.)

Паст. 3: Що це? Хиба горить у Вифлеємі? Таке червоне марево, на небі наче якась дивна зізда, Боже мій, що це? (Вслухується, з далекої віддалі чути спів).

ЯВА 2.

Ті-ж і Ангел.

Ангел: Не лякайся, хлопчику. Мир вам віщує цей спів.

Паст. 3: Чого там таке марево? Чи може горить?

Ангел: Ні, синку, не горить, це зірка засіяла на небі і віщує світу, що син Божий народився...

Паст. 3: Син Божий?

Ангел: Ісус Христос! Народився в убогому вертепі на сіні. Вставайте та йдіть поклонитися Йому.

Паст. 3: Гей, хлопці! Вставайте! Нова радість стала, яка не бувала, над вертепом зірка ясна світу засіяла...

(Пастушки зриваються на рівні ноги, ясність з Вифлеему освічує їх лиця — всі стоять мов закам'янілі, і повторюють здивовано, співаючи):

Хор Пастушків::

Нова радість стала, яка не бувала,
Над вертепом - зірка ясна—світу засіяла..

Хор Ангелів:

Там Христос родився, з Діви воплотився,
Як чоловік пеленами убого повився..

ЯВА 3.

(Входять Пастушки: Лемко, Бойко, Гудул, Козак, та інші, співаючи):

Просимо Тя Христе, просимо Тя нині,
Даруй щастя, й кращу долю—нашій Україні.
(Арія тієї коляди звучить ще довго за сценою, а між тим на сцені рух).

Лемко: Цисте чули? Чудо! Диво!

Гудул: Ми над нашов Чорногоров заздріли зорю тай ангела і він нам казав ити на схід сонцьи до Вифлеему, звитати Божу Дитину.

Бойко: Ми так само.

Козак: І нам теж над Дніпром оця зірка заясніла і привела аж сюди.

Лемко: Чудо! Повідам вам люденькове Божи,

же чудо. Я аж з під Грибова. Било нас в горах — ціла гурма пастухів, ніч, полягалисме спати, та якої там спаня при вівцях, не спиме, лем дримайме, аж ту ясність бе з неба, позераме, хтоси іде, йой, реку, то Ангель в білій сукенці, пришов і повідат: Не спийте, лем подьте за тов звіздов, она вас заведе до Вефлеему, де ся Христос народив. І нас пришло трьох з під Грибова.

Бойко: Ми так само таке виділи і чули і нас з під Турки є двох, ая...

Козак: Зі мною, як оце бачите, є цілий гурт козаків, хлопці, дівчатка, ми й подарунки несем для Божого Сина...

Гудул: Ми на борзі похапали, чим хата богата, ади іграшки свої роботи Ісусикови, тай оде топорец, а гутки ліжничок*) під Єго ножиньита.

Лемко: Ми тиж не остатни бортаки, ми несеме тиж якиси цяцька деревяни, што самисме зробили, взялисме сира, вівсяника, а Ваньо Гринда то пару овец несе, лем не знаме, ци то випадат Божему Синови таки подарунки давати?

Бойко: Чом ні! Ми взяли нашого гірського меду пахучого, овочів своїх і заграничних.

Паст. 1: А ми, хлопці, берім з нашої отари, що хто має і теж несім в дарунку Ісусові.

Паст. 2: Ходім усі, лише один вартівник хай зістає.

Паст. 3: Сеї ночі моя черга, але яка шкода, що я не можу з вами йти.

Лемко: Як ми вернеме, та пак ти підеш, не турбуйся.

(Гуртуються до виходу і поволи зчезають за сценою, співаючи: „Просимо Тя, Христе — просимо тя нині“...)

*) Квлимчик.

ЯВА 4.

Пастушок 3 і Жид-Юдка.

Юдка: Пішли! Ой скільки вони всякого добра потаскали до того Вифлеему! По що то? На що то? Яб те все купив від них, ой що то грошу можна би заробити на той товар. А вони несуть в дарунку для свій Месія. Ой вай, сміх таке казати, щоб Месія приходив на світ в якесь бідне вертепу на сіно. Ну, ну, побачимо.

Паст. 3: Ти, Юдка, не підглядай, та не плети богохульних річей, а краще йди своєю дорогою, бо стягну тебе оцею палицею.

Юдка: Ой, зараз палицею. Стривай, побачимо. Слухай, пастушок, може в тебе є що на продажу, я куплю і плачу найвища ціна.

Паст. 3: Нічого не продаю. Але скажи мені Юдо, чого ти по ночі сюди лазиш?

Юдка: Або мені не можна? Я теж побачило того звізда, дивлюсі, якесь дивний звізда, довга хвіст гейби мітла, а що люде йдуть, то й я собі йду, побачу, що то буде. Ов, пст, хтось тут є.

ЯВА 5.

(Увіходять **Три Царі** в супроводі **Царя Ірода**.)

Цар Ірод: Ось дорога, що заведе вас просто до Вифлеему. Йдіть в імя Боже, відшукайте народженого Царя, поклоніться Йому, а відтак, будь ласка, поверніть до мене, скажете мені, що і як..., то й я піду йому поклонитися.

Мелхіор: Спасибіг за поміч...

Каспер: І зичливість.

Балтазар: Щиросердечне спасибіг, прощавайте, до побачення.

(**Три Царі** йдуть поважно в напрямі Вифлеему.)

Паст. 3 (приглядається трьом Царям цікаво):

„Тріє цари — де ідете?
Три Царі:

„Ідемо в Вифлеєм,
 Там Христа пізнаєм
 І повернемо!“

(Пішли).

ЯВА 6.

Цар Ірод (нервово прохожується): Народився цар жидівський! Ну, а я?

Юдка (підлещуючись): Ясневельможний царю!

Ірод: А, це ти, Юдка, ну, що там? Ти чув про цю новину?

Юдка: Байки, ясневельможий пане царю, деж це правда? Сміх таке казати.

(За сценою хор:)

Слава Богу заспіваймо,

Чесць Сину Божому

І Пану нашому

Поклін віддаймо.

Ірод: Чуєш?

Юдка: Ну то що?

Ірод: Це не жарти! Краще скажи, що робити?

Юдка: Я можу щось сказати, дуже а дуже файн рада.

Ірод: Ну, кажи! Як добра рада — буде заплата.

Юдка: Я знаю, що ясневельможний цар мені не схоче кривдити... е цілком простий спосіб, як позбутися той суперник, той новий цар..

Ірод: Ну як? Де його знайти?

Юдка: Не тра шушати, а просто порізати всіх діти в ціла держава унд шойн!

Ірод: Дуже добра думка! В тебе, Юдо, голова! Гей, служба! (Вбігає Жовнір.)

Жовнір: Приказ!

Ірод: В цілій державі повбивати всі діти до трьох літ! Розумів?

Жовнір: Розумів.

Ірод: Так ходім, не гаймо часу!

(Виходить, за ним **Жовнір**.)

Юдка: Ну, а я? Деж моя заплата?

Паст. 3: На дні пекла!

Юдка: Я біжу за Іродом, мсе не пропаде! (Вибігає за Іродом).

ЯВА 7.

(По виході **Ірода** — на сцені темніє. **Пастушок 3** стоїть неповорушно, звернений лицем до Вифлеему, відкіля несеться спів ангельського хору.)

ЗАВІСА ПАДЕ.

Друга відслона:

Жива картина. В глибині Вертеп: Божа Мати, Ісус.)

Дитяtko, св. Йосиф. Ангели співають:

Хор Ангелів:

„Небо і земля (2) — нині торжествують,
Ангели, люди (2) весело празднують,
Христос родився, Бог воплотився,
Ангели співають, царіє витають,
Поклін віддають, пастиріє грають,
Чудо-чудо — повідають.“

(Входять Три Царі, віддають поклін і дари, відтак входять пастушки, подорожні, діти, всі клякають перед Вертепом — і заслона паде).

—o—

Режисерська замітка:

Вертеп можна приладити заздалегідь в глибині сцени за задною рухомою кулісою, що представляє Вифлеєм. Коли після виходу Ірода остає на сцені

лише Пастушок 3, можна на мить погасити світла і піднести кулісу в глибині сцени і перед глядачами заясніє Вертеп — а в ньому Свята Родина — народження Христа — і жива картина, як вище.

ДІЯ ДРУГА. Святий Вечір.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Батько	Юрко	} сироти
Мати	Галя	
Івась, 7 літ	Жид Юдка	
Маруся, 9 літ	Колядник I	
Оксана, їх служниця,	Колядник II	
Степан, пастушок		

Колядники, хлопці й дівчата.

Річ діється в селянській хаті 1934 р.

(Сцена уявляє селянську хату. На стінах образи. Під образами стіл.)

(Мати порається біля печі, Івась і Маруся прикрашують ялинку і вичікують нетерпеливо святого вечера. Оксана витирає посуду.)

ЯВА I.

Мати, Івась, Маруся, Оксана.

Івась: Мамусю, а чому нині святий вечір?

Маруся: Тому, що святий...

Мати: Тому, що завтра Різдво Христове.

Івась: А на що є Різдво Христове?

Мати: Тому, дитинко, що перед 1934 літами Ісус Христос, Син Божий, прийняв на себе людське тіло, народився на світ, щоб спасти весь рід людський, ти-ж вчився вже про це?

Івась: Так, але я ще добре не знаю...

Маруся: І на сю памятку -- всі христіяне обходять рік річно 25. грудня Різдво Христове.

Мати: Це дуже радісне свято...

Маруся: Діти мають ялинку, дістають подарунки.

Івась: А коли прийдуть колядники?

Мати: Як перша зіезда засвітить на небі, то сядем до святої вечері. Але деж це наш тато так довго бариться?

Оксана: Пішли по свічки до кооперативи, та по мід на кутю.

Мати: Ай, правда, та ще, Оксанко, треба маку втерти, ади макітра лежить в миснику, поспішися, дівонько, бо вечір за плечами.

Оксана: Я зараз...

Маруся: Мамо, я Оксані поможу, я буду макітерти.

Івась: А я буду їсти кутю.

Мати: Це теж праця.

(Увіходить Жид Юдка, з кошиком.)

ЯВА 2.

Жид: Добрий вечір, газдине.

Мати: Ов, це ти, Юдко, чогож тобі сьогодні треба?

Юдка: Маю свічки, мак, мід, різні чічки на деревце... може купите, дуже тано...

Івась (приглядаючись забавкам): Ми вже маєм такі самі.

Мати: Нічого нам, Юдко, не треба, мак є свій, по свічки і мід пішов старий до кооперативи...

Жид: Ой-вай, по що було аж до кіперативи, так далеко, виж знаєте, що Юдка близче вас, що Юдка все має...

Маруся: Годі, Юдо, свій до свого повинен завжди тягнути.

Жид: Свій до свого! А хиба я не свій? Таж я тут родився, тут жив мій тате і мій дідо, а ви кіпративе якесь закладаєте, до гандель сі забираєте, це не ваше діло.

Мати: Чому не наше? Юдко, ти краше йди собі, звідки прийшов, вже досить нашої праці пішло у ваші кишені, а ви за те хиба розпіячували наших чоловіків. А нині ми маєм свою кооперативу, де нам дають добрий товар, та ще з кінцем року ділимось зисками...

Жид: Ой то ви десь фест платите за той товар, як ще ціле село має зиски з той кіпративе.

Мати: Зовсім не дорого платимо, дешевше, як в тебе, а з кінцем року кожний член дістає дивиденду від уділу, та ще товарів звороти, а раніш то всі зиски йшли в твою кишеню.

Юдка: Ой вай, страх велике майно я тут зробило між вами. В склепі порожно, млин стоїть, тартак стоїть... такий рік на мої вороги...

Мати: Продай млин і тартак, люде куплять, чогож тобі ще тут сидіти?

Юдка: Піду собі, піду, ще я знайду таке село, що люде до мене прилипнуть, як мухи на мід...

Мати: Сумніваюся, Юдко.

(Входить Степан.)

ЯВА 3.

Степан (до Юдки): А ти що? На святий вечір прийшов?

Юдка: А тобі що до мене?

Степан: Питаюся, чи не думаєш випадком вихреститись, Юдо?

Юдка: Хрестися сам, ти мудрагель. Бувайте здорові газдиня, як що потрібне, не забувайте за Юдку, ближче вам до мене, як до ваше кіпіратива. Адіє! (Виходить.)

Степан: Бодай тобі адієкало... ти парху... (Діти сміються).

Мати: Не гарно діти насміхуватись з жида, він теж людина.

Оксана: Але нехрист, в Бога не вірить.

Мати: Що нам до його віри, прийде час, як казали егомость, що буде одна християнська віра на світі, одно стадо і один пастир. О, вже тато йде, Оксано лади посуду, треба буде стіл накривати.

ЯВА 4,

Ті-ж і батько.

Батько: Ну, все вже готово, свічки є і мід є. (До дітей) Діточки, чи ви вже чистенько одягнені, обмиті? (оглядає дітей). Так, гарно, а тепер мусимо стіл накрити. Слухай Івасю, піди там в сінях я приладив сіно, принеси, Степане поможи йому. (Хлопці вийшли.) А ти Марусю давай свіжий обрус.

Мати: Осьде, дитинко, в скрини на самім верху, Оксано вже хиба той мак досить має, давай сюди. (Оксана подає макітру з маком, Мати приладжує кутю, між тим увіходить Івась з вязкою сіна, за ним Степан)

Івась: Помагай Біг, на щастя, на здоровля на той святий вечір!

Батько: Спасибіг! (Приймає вязку сіна та обдаровує хлопців грішми.) Ось тобі Івасю на зшитки і книжечки „коляда“, і тобі теж Степанку.

Степан: Дай Боже, щоб ви мали що давати з року на рік...

(Батько розкладає сіно на столі, а Маруся накриває обрусом, відтак кладе тарілки, миски, свічки і т. п.)

Мати: А ще „дідуха“ Івасю принеси.

(Івась зі Степаном вибігли до сіней і скоро вертають.)

Степан (несучи вязку свяченого зілля): Помагай Біг на щастя на здоровля на то святе Різдво.

(Господар бере сніп зілля і кладе в куті на лаві за столом.)

Мати: Оксано. прилади горнець з вуглем, піддем корови підкурити свяченим зіллям, бо для них теж святий вечір.

(Оксана набирає в горщик вугля, накришує на верх сухого зілля і виходить з господинею.)

Івась: А як той дим пахне!

Маруся: Тату, а чи то правда, що нині о півночі будуть звірі говорити людською мовою?

Батько: Це таке повіря, дитинко, так говорять люде, але я ще не чув, щоб звірі говорили.

ЯВА 5.

Мати (вернувши зі стайні): Ну все готово. Ой, я й забулаб зовсім, Оксаночко, біжи до сусідської хати, приведи Юрка і Галю, мерщій:

Івась: Вони сироти, тату?

Батько: Так, так, синку, сироти, живуть у немічної бабусі, котра негодна з постелі встати. Ми їй відтак пішлем щось з вечері, а діти, хай прийдуть сюди. (Оксана вибігла.)

Маруся: Галя така мила дівчинка.

Івась: Юрко теж!

Батько: Золоті серденька у вас діточки.

Мати: Відчини старий, хтось іде...

Господар: О вже є наші сирітки! (Увійходить Оксана з Юрком і Галею, котрі цілують господаря і господиню в руки.)

Івась: Юрку, ходи я тобі щось покажу.

Господар: Ну дітоньки — здорові були з Різдрвом Святим.

Господиня: Сідайте за стіл усі, я вже даю вечерю.

(Господар уставляє всіх біля стола, бере „просфору“ і засвічує свічки.)

Господар: Діточки, мої любі, з Різдрвом Святим будьмо здорові! (Подає просфору.)

Всі споживають „просфору“ складаючи собі бажання.

Івась: Різдрво, це найкраще свято...

Юрко: Бо Христос народився...

Маруся: Може ми закрблядуем, мамо.

Господиня: Колядуйте!

Діти, а за ними старші — співають:

Бог предвічний — народився,
Прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь
І утішився.

Господиня: Просимо тепер борщику!
(Їдять. За вікном колядники співають:)

По всьому світу стала новина

Діва Марія — родила Сина:

Сіном притрусила, в яслах положила

Господнього Сина.

Господар (подаючи гроші): Винеси Степанку колядникам! (Степан пішов, відтак вертає на своє місце.)

Степан: А ми що, хйба не вмієм колядувати?

Діти: Заколядуймо!

(Діти співають):

Пане господарю, вставай з постелі, ой дай Боже!			
Вставай з постелі, одчиняй двері	„	„	„
Розставляй столи всі тесовії	„	„	„
Стели скатерти всі купкові	„	„	„
Клади колачі з ярої пшениці	„	„	„
Будять же тебе аж трое гостей	„	„	„
Перший гостенько — ясен місяцю	„	„	„
Другий гостенько — красне соненько	„	„	„
Другий гостенько — красне соненько	„	„	„
А третій гостю — то дрібен дощик	„	„	„
А за цим словом — та бувай здоров	„	„	„
Та не сам собою, з дітьми, з жоною	„	„	„
З дітьми, з жоною та челядкою	„	„	„
Та з челядкою і з худібкою	„	„	„

Оксана: Дуже гарна колядка.

Господар: Так, гарна, як гарне і велике є свято Різдва Христового. Вже добігає дві тисячі літ — як увесь християнський рід обходить рік річно пам'ятку народження Христа — отаким святим вечером, колядами, радістю...

Івась: Ялинкою.

Господар: Так синку ялинкою — і обходити буде до суду-віку, як довго стоятиме світ.

(За вікном знова колядники):

„Нова радість стала — яка не бувала

Над вертепом звізда ясна світу засіяла...“

Оксана (збірає ложки): На Степане, звяжи, щоб тобі корови літом не розбігалась по пасовиську.

Степан: Давай, давай, звяжу добре. (Зв'язує і ховає під сіно.)

Івась: А тепер запалимо штучні вогні. (Діти освічують ялинку.)

Господар: А ти Юрцю не маєш ялинки?

Юрко: Ні!

Маруся: Не журися, ми тобі приладили теж ялинку з прикрасами, свічечками, мамо покажіть.

Господня (приносить другу ялинку): Ось гляньте, це ваша ялинка, після вечері підете діточки до Галиної бабуні і там засвітите отсю ялинку, заколядуєте, хай і в них буде святий вечір.

Юрко і Галя: А ялинка буде наша?

Господня: Ваша, дітоньки, ваша!

(Діти радіють, плескаючи в долоні.)

Колядник I. (за вікном): Чи дозволите колядувати?

Господар: Колядуйте! Але ходіть до хати.

(Увіходять колядники з козою. Коляда.)

Колядник II: Ну а тепер вечір добрий, дайте нам пиріг довгий, бо як не дасьте, самі не з'їсьте. (Господарі вгощають колядників. Діти зачіпають козу.)

Колядник I: А тепер моїй козі-дерезі сінця треба. (Дає козі сіно, вона вдає, що їсть.)

Колядник II: Козо дерезо — потанцюй трохи, то пирога дістанеш.

(Коза стає на задні ноги й танцює серед гамору і сміху.)

ЗАВІСА ПАДЕ.

Львів, 1. серпня 1934.

Гр. Марусин.

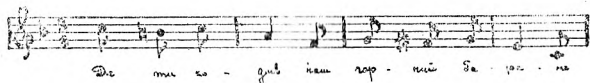
Рухові забави.

I. Українські пісні в картинах.

Деякі наші пісні можна ілюструвати живими картинами-забавами. Треба тут очевидно доброго режисера, який до такту і слів пісні уложить прегарну хореографічну картину. Подаємо кілька таких забав-пісень, додаючи до них ноти.

1. Баран.

Діти стають у колесо, тримаючись за руки. В середині один з учасників, як „баран“. Колесо обертається в такт співу, що складається з питань дітей і відповіді „барана“. По співі змагається „баран“ видістатись з колеса; коли йому це вдається, то стає на місці того, що його пропустив, а той стає „бараном“ і забава продовжується. „Баран“ ходить „на чотирьох ногах“.

Спів:

- Де ти ходив наш чорний баране?
- До млина, до млина, мій добрий пане! (2)

- Що ти робив там, чорний баране?
- Молов пшеничку, мій добрий пане! (2)
- А що ти їв там, чорний баране?
- Галушки з мисочки — мій добрий пане! (2)
- А що ти пив там, чорний баране?
- Водицю з керниці, мій добрий пане! (2)
- А де ти спав там, чорний баране?
- У шіпці в соломі, мій добрий пане! (2)
- Чим тебе гнали, чорний баране?
- То кием, то прутом, мій добрий пане! (2)
- А як ти плакав, чорний баране?
- Ме-ме-ме, ме-ме-ме, мій добрий пане! (2)

2. Грушка.

Учасники забави лучаться в колесо; двоє стає в середині та виконує рухи, про які говориться в пісні. Отже: Учасники приклякають, буцімто копають ямку та садять грушку; відтак підливають її. Відтак підносять руки в гору, наслідуючи ріст грушки. Коли грушки достигли, діти показують в горі кулаки, а коли є мова про трясення груші, то учасники беруть один одного в поясі і потрясають собою і т. д.

Накінець пара, що стоїть в середині буцім то роздає всім учасникам грушки. Діти заїдають смачно і серед гамору розбігаються.

Спів:

Ой вийду я за воротонька, (свою грушу поса-
[джу), (2)*)

Ой вийду я за воротонька, свою грушу поділлю,

Ой вийду я за воротонька, моя груша вже росте,

Ой вийду я за воротонька, моя груша вже цвєте,

Ой вийду я за воротонька, вже грушечки вяжуться,

Ой вийду я за воротонька, вже грушечки пристигли,

Ой вийду я за воротонька, свою грушу потрясу,

Ой вийду я за воротонька, та грушки позбіраю,

Ой вийду я за воротонька, людським дітям пороздаю.

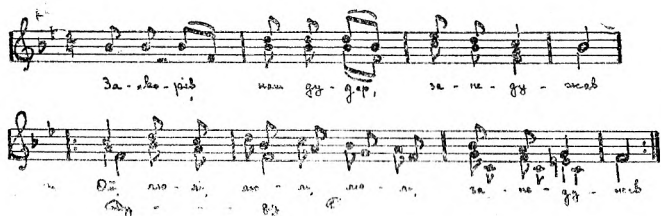
3. Дудар.

Один з учасників є „дударем“, котрий лежить хворий, а кругом нього ходять діти колесом і співають.

Після слів: „та пішли три дівочки“ виступає троє учасників (-ниць) з колеса й буцім то рвуть зілля, відтак приносять дудареві те зілля, він приходить до себе, підносить руку, одну, відтак другу і т. д. Робить все те, про що говориться в пісні. Врешті починає танцювати. А на питання: „як то баби скачуть?“, дудар згорбився і показує, як то смішно баби скачуть, — діти його наслідують і плещуть в долоні до такту.

Вкінці всі діти розбігаються, дудар їх ловить, а кого зловить, той стає дударем і забава продовжується.

*) (Другу половину стрічки повторється 2 рази.)

Спів:

1. Захворів наш дудар, занедужав,
Ой люлі, люлі, люлі, занедужав (2)
2. Та пішли три дівочки — три зіллячка рвати,
Ой люлі, люлі, люлі, три зіллячка рвати (2)
3. Три зіллячка рвати — дударя купати,
Ой люлі, люлі, люлі, дударя купати (2)
4. Та вжеж наш дудар, та рученьку підняв.
5. Та вжеж наш дудар, тай ніженьку підняв.
6. Та вжеж наш дудар, тай головку підняв.
7. Та вжеж наш дудар, та навколішки встав.
8. Та вжеж наш дудар, тай зовсім піднявся.
9. Та вжеж наш дудар, та в скоки та в боки.
10. Та ходімже, поспитаєм, як то баби скачуть.
11. Та отак то баби скачуть, та отак то плещуть...
Ой люлі, люлі, люлі, та отак то плещуть...

(По кожній стрічці повторяється 2 рази: Ой люлі...)

4. Косарі.

Забава — лише для хлопців.

Хлопці машерують з косами (зробленими з текстури або дерева) і співаючи до такту, наслідують кошення трави. Відтак, співаючи 3. стишок, сіда-

ють, буцім то їдять обід, лягають і спочивають. Врешті встали та приклякнувши наслідують клепання кіс; кладучи одну руку на коліні другою вдаряють в долоні. При 4. стишку наслідують гребання сіна граблями, ступаючи до такту всі разом в зад. Коли у пісні говориться про копиці і стіжки — то хлопці, якщо вміють, можуть показувати руханкові вправи, так зв. „вежі“, які бачимо при великодних забавах. При останніх словах пісні — хлопці гуляють.

Вийшли в по ле ко - са - ра ко - сити чек - то

до зо - ру Гей! нуте ма ко - са - ра!

до ко ра - по по - па - ли

Спів:

1. Вийшли в поле косарі
Косить ранком до зорі.
Гей, нуте косарі,
Бо не рано почали, } 2 р.*)
2. До обіду покосили
Гострі коси притупили.
Гей нуте косарі і т д.
3. По обіді віддихали
Потім коси поклепали.

*) Повторяється по кожному стишку.

- Гей нуте косарі і т. д.
4. А в полудне гребли сіно
І в валочки клали щільно.
Гей нуте косарі і т. д.
5. А в вечері холодком,
Клали копиці рядком,
Гей нуте косарі і т. д.
6. Завтра треба рано встати,
І стіжечки поскладати,
Гей нуте косарі і т. д.
7. Як стіжечки поскладаем,
По козацьки погуляем,
Гей нуте косарі —
Бо не рано почали.

5. Лінивий Гриць.

Участь беруть хлопці і дівчата, але має їх бути непаристе число. На даний знак розбігаються, кожне шукає собі пари, хто зістане сам той стає Лінивим Грицем. Діти творять колесо, а Гриць стає по середині. Тоді починається пісня.

Гри - цю, Гри - цю, до ро - би - ти! 8 Гри - цю пір - ва -

ли по ро - би - ти... Гри - цю, Гри - цю, до те - літ!

Гри - цю пі - шче... до ро - біт!

Спів:

Діти (киваючи руками):

Грицю, Грицю, до роботи!

Гриць (показуючи ноги, плаксиво):

В Гриця піврані чоботи.

Діти:

Грицю, Грицю, до телят!

Гриць (криваючи на ногу):

Гриця ніженьки болять.

Діти (наслідуючи молочення):

Грицю, Грицю, молотити!

Гриць (стоячи ліниво):

Гриць нездужає робити.

Діти (наслідуючи рубання дров):

Грицю, Грицю, врубай дров!

Гриць (стогнучи):

О, я щось то нездоров.

Діти:

Грицю, Грицю, ходи їсти!

Гриць (сідає і вдає, що їсть):

Та стривайте — мушу сісти.

Діти:

Як наш Грицько собі сів,

Пироги всі з миски з'їв.

Опісля діти розбігаються, знова кожне шукає собі пари, хто зістане без пари — стає Грицем і забава йде далі.

II. Рухові забави без приладів.

1. Війна.

Число учасників — необмежене, але добре булоб, щоб було паристе. Учасники діляться на дві рівні частини й кожна вибирає собі свого царя, короля чи атамана. Обі партії учасників стають напроти себе — у віддалі 10—30 кроків — тримаючись сильно за руки. Король стає собі з боку й висилає одного зі своїх жовнірів — атакувати противника. Атак відбувається так, що „жовнір“ біжить в сторону противника і там, де після його думки, є найслабше місце (т. е. учасники слабо тримаються за руки) в розгоні вдаряє своїм тілом, щоб прорвати ланцух. Всі учасники противника від прорваного місця до кінця (початок ланцуха рахується від тієї сторони, на котрій стоїть король) — переходять, як полонені, до атакуючої сторони, збільшуючи її ряди. Відтак атакує друга сторона. Учасникові атаку, коли біжить проривати ланцух, вільно підступно змити противника, вдаючи, що біжить в певному напрямку, але в останньому моменті — може змінити напрямок і вдарити там, де противник не сподівався. Можна умовитися, що по прірві ланцуха не переходять в полон всі учасники від прорваного місця до кінця — лише ті два учасники, котрі дали собі свої руки прорвати.

Забава кінчиться тоді, коли по одній стороні зістане лише сам провідник (король). Часто і король іде атакувати й відбиває собі назад своє військо, але коли йому це не вдасться (т. е. не перерве ланцуха противника), тоді і король іде в полон.

Опісля учасники перегруповуються, вибирають собі нових королів і забава продовжується.

2. Кіт і миш.

Учасники творять колесо, беруться за руки, кружать, співаючи якунебудь пісню. В середині колеса стоїть один (а) з учасників, це „мишка“, а зовні колеса стає „кіт“ і старається зловити мишку. Учасники роблять котів різні перепони, знижують руки, коли він хоче дістатися до середини, а мищі улегчують утечу, коли котик наближається до неї.

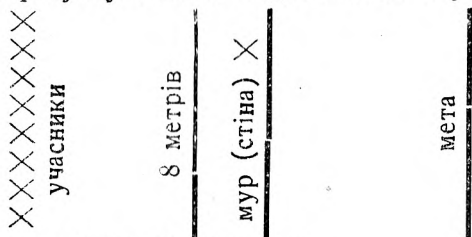
Коли котик зловить мишку, тоді ролі змінюються, мишка стає котом, а кіт мишкою — і забава продовжується.

Можна вибрати 2—3 коти і стільки мишей, та кожний кіт має зловити призначену для нього мишку.

3. Китайський мур.

На середині площі визначається крейдою пасок, широкий на два-три кроки, а довгий на стільки, скільки є учасників, призначуючи на одного учасника — напр. 1 метер.

На рисунку бачимо поділ площі. Муляр, що

стоїть на пасі (мурі) говорить:

— Мурую мур, потребую цегли, раз, два-три!
 По слові „три“ учасники біжуть в напрямі мети, перебігаючи через „китайський мур“, на якому стоїть муляр, котрий старається зловити одного з учасників тоді, коли він знаходиться в границях стіни (муру). Муляреві не вільно одначе переступати границь стіни! Кого він зловить, то ставить його на одному кінці „муру“, як цеглу. З часом „мур“ збільшується, тим самим зменшується вільний пас, через який пробігають учасники і тим легше муляреві їх виловити.

Біганина переводиться постійно, доки муляр не виловить всіх. Цей, кого зловить він на останку, стає підчас дальшої забави мулярем.

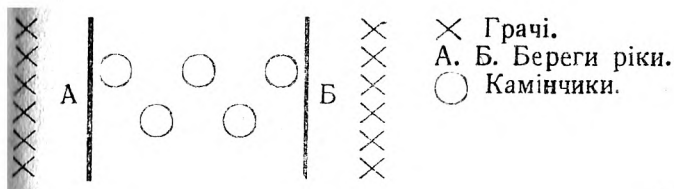
Якщо муляр на протязі 3 перших бігів нікого не зловить, тоді з поміж учасників вибирають іншого муляря.

Коли учасників є багато, тоді мурується подвійний мур і визначається двох мулярів, та кожний ловить собі свої „цегли“.

4. Річка.

На площі визначається ріку двома рівнобіжними лініями — у віддалі 10 кроків одна від другої. Поміж лініями начеркується колісцята у різних відступах — це є каміння на ріці.

Грачі, поділені на дві часті, стоять на протилежних берегах „річки“, та перескакують по черзі на одній нозі на другий беріг. Хто не скочить на „камінь“ лише у воду, цей лишається на боці, як такий, що втопився. В котрій громаді буде більше таких, що щасливо перескочили річку, та виграла забаву.

5. Сажок.

Визначається на площі садок – колесом у промірі 5—10 кроків. Поза садком визначається квадратом, або прямокутником „хату“ садівника, котрий пильнує садка.

Учасники забави (яких може бути довільне число), на даний знак біжуть до „садка“, вдаючи, що зривають овочі, та приговорюючи: „Рвемо, рвемо — грушечки, не боїмось садівника ні трішечки“. Тоді садівник вибігає зі своєї хати, ловить шкідників, кого зловить, того веде до своєї хати, бючи його прутиком по плечах. Гра продовжується, доки садівник не виловить усіх шкідників. Піймані стають помічниками садівника і допомагають йому ловити шкідників. Останній зловлений стає садівником і гра продовжується.

6. Кляси.

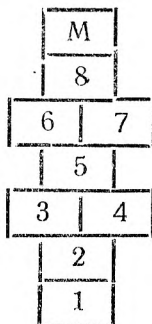
Учасників може бути лише 2, але може бути і більше.

Рисується на добре витоптаній площі фігуру, як на зразку:

ч. 1.

7	8
5	6
3	4
1	2

або рису-
ють так:
ч. 2:

У рисунку ч. 2 бачимо на горі кратку з буквою М, що означає „матуру“, яка слідує по 8-ій клясі. Кожний грач стає по черзі перед фігурою з малим камінчиком в руці і кидає до кратки означеної числом 1, відтак 2, 3 — аж до вісім. По вкиненню камінчика в дану „клясу“ — грач скаче на одній нозі до тої кляси, в котрій лежить камінчик, але так, щоб не станув стопою на границі кляси лише в самій середині. Дійшовши на одній нозі до тої кляси, де лежить камінчик, підносить той камінчик і вертає з поворотом по всіх попередніх клясах аж до першої. Мусить уважати, щоб постійно стояв на одній нозі. Коли через помилку стане на обі ноги, або стане ногою не в середині кратки, а на границі, то мусить наново починати гру від тої кляси, з котрої попередно вийшов. Таксамо мусить грач повторити дану клясу тоді, коли кидаючи камінчик, не трафить в ту клясу, в котру хоче йти.

Виграє той грач, котрий перший дійде до 8-ої кляси (згл. до матури).

III. Забави з приладами.

1. Кички.

Прибори: 1) Кичка; це є кусок патики, греботи на 1 цаль, а довжини 20 см.; 2) палестра, ц. є палиця, груба на $1\frac{1}{2}$ цаля і довга 60 см. — 1 м, залежно від цього, які грачі грають, малі чи дорослі.

Грачів-учасників може бути більше, але звичайно буває двох. Коли є більше, тоді кожний по черзі приходиться підбивати „кичку“. Гра відбувається в той спосіб.

Хлопці вильосовують або відчислюють одного, котрий має начати гру.

Перед грою означається на площі місце під гру в кички в той спосіб, що викопується в землі подовгасту ямку, в котру вкладається „кичку“ (кусок патики) в той спосіб, щоб один кінчик його виставав трохи понад землю. Від тієї ямки числиться віддаль кроками в простій лінії і означається кожних 5 кроків камінчиками — напр. до 50 кроків. Місце, де викопана ямка під „кичку“ назв'ям напр. мета; отже перший грач стає при меті, а інші йдуть „пасти свині“. Грач підбиває „кичку“ палестрою в той спосіб, що вдаряє в кінчик кички, що вистає з ямки, палестрою, патик той підскакує в гору і тоді грач має його так зручно вдарити палестрою, щоб він як найдалі полетів, т. є перелетів як найбільше число кроків, означених камінцями, бо ті кроки числяться на рахунок граючого. Коли напр. учасники умовляться, що грають до 1000, то кожний старається, як найскорше дійти до того числа.

Коли грач підбив кичку і вона летить в даль, тоді ті учасники, що стоять на площі, лапають її

в повітрі; котрий зловить, то зачислює собі на свій рахунок 100. Коли ніхто кички не зловив і вона впала напр. на місці означеному 25-ма кроками, тоді один з учасників бере сю кичку і від камінчика, що стоїть на місці 25 кроків — кидає в напрямі мети. Перший грач тимчасом має покласти палестру на ямці — і той що кидає кичку до мети старається трафити нею в палестру. Коли трафить — тоді перший грач йде „пасти свині“, а той що його трафив, іде підкидати кичку. Підкидає нею так довго, доки його знова хтось не „скує“ (т. є трафить кичкою в палестру). Часто сам грач себе „скує“, коли три рази по черзі не підібе кички — і тоді теж йде „пасти свині“, а до мети приходять черговий грач.

Викинену кичку звичайно кидають відтак добрі грачі до мети з того місця — на яке вона впала. Але коли є слабші грачі, то умовляються, що „кувати“ будуть від 10 кроків, тоді з такої короткої віддалі легше трафити палестру. Скованим (побитим) уважають такого, коли йому кинуть кичку до палестри так, що кичка доторкнеться палестри (чути стукіт, або палестра порушиться).

При тій грі треба вибирати площу за селом, щоб літаюча у воздуху „кичка“ не повибивала людям вікон.

2. Вузлик. (Питка).

Прилади: Хустина завязана у вузлик (питка). Учасників може бути більше.

Учасники стають в колесо, звернені лицем до середини, тримаючи руки за плечами. Позаду них ходить один з учасників з „питкою“ в руці і неспостережено вкладає питку в руки одного з учасників. Той що дістав питку має виступити з круга і бе питкою того товариша, що стоїть по його

правій руці. Битий має тікати довкола і повернути на своє місце. Тікає кожний так, щоб як найменше ударів дістати. Спритні взагалі так обережно слідять за рухами сусідів, що заздалегідь завважуть, кому вручено питку і стараються так тікати, щоб ані разу питкою не дістати. Той що має питку — знова ходить довкола і знова дає її неспостережено одному з учасників і забава продовжується.

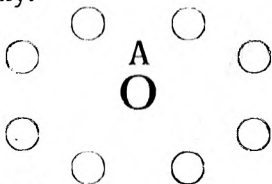
Головне: учасники, що стоять в крузі з руками назад — не сміють оглядатися, щоб не бачити, в чії руки питка попаде.

3. Свинка.

Прибори: М'яч повний (твердий) і стільки палок (1 м. довгих), скільки є гравців.

Учасників 6—12.

На площі викопується ямка 30 см. широкую і не дуже плитку. Довкола тієї ямки у рівній віддалі викопується менчі ямки в той спосіб, щоб ті ямки лежали наче на обводі колеса (круга), а середна більша ямка була осередком колеса. Ось так як на зразку.

Учасники вибирають одного „пастуха“, а самі займають місця на обводі колеса в той спосіб, що кожний стає біля одної ямки, втискаючи свою палицю в свою ямку. Пастух, котрий знаходиться зі „свинкою“ (м'ячем) зовні колеса, старається палицею закотити мяч до ямки, яка є в осередку колеса. (А) Грачі, що стоять на обводі колеса, стараються не допустити мяча до середної ямки, відтучуючи його палицею.

Не вільно відтручувати мяча ногами, або руками, лише палкою. Хто проти цього прогрішиться, стає пастухом а пастух займає його місце. Не вільно теж в розгоні за мячем покидати своє місце на обводі колеса; бо хто віддалиться від своєї ямки, пастух має право її зайняти, віткнувши в ямку свою палицю. Грач, що стоїть на обводі колеса має отже не лише слідкувати за тим, щоб мяч не вскочив в середину кола, але й пильнувати своєї ямки, щоб пастух не встромив в неї свою палку. (Не вільно одначе закривати ямки стопою ноги).

Коли пастухови вдасться загнати „свинку“ у хлів т. є в ямку в середині круга, тобі кричить він: Зміна! І учасники мусять покидати свої місця та стараються зайняти інші. Підчас того і пастух вишукує собі відповідне місце. Хто не займе ніякого місця, той стає пастухом і забава продовжується.

Загальні вказівки.

Забави не треба вести аж до змучення; якщо одна забава навкучиться, або невдається, починати другу.

Забави без приладів — при малому числі учасників — можна вести в кімнаті (напр. зимою або літом підчас непогоди), але забави з приладами можуть відбуватися лише на вільному воздуху.

Хто має починати забаву, або хто має бути провідником, — рішає жереб; (напр. кидають учасники гріш — при чому один вибирає собі сторону з числом, другий з орлом або іншим державним знаком, — коли гріш впаде на землю орлом до гори, той учасник має бути провідником, або начинати забаву).

Поданий вище жмуток рухових забав — це переважно забави на вільному воздуху — в найблищому часі постараємося видати друком збірку вибраних кімнатних забав.

Бурлак-сирота

СЦЕНІЧНА КАРТИНА НА 2 ДІИ

ДІЄВІ ОСОБИ:

Степан, господар
Олена, його жінка
Хлопчина, Івась, їх син
Бурлак-сирота, пастух
Дівчата
Хлопці
Господарі.

ДІЯ І.

(написав *Д. Марчишин*)

Сцена: Сільська хата. По середині стіл, накритий обрусом. На столі лампа і фляконик з квітками. Коло стола два малі стільчики. В одному кутку піч, на полиці горщки, в куті біля дверей сухі стручки фасолі і мітла. За сценою хор дівчат і хлопців,

ЯВА 1.

(Олена, Івась.)

(Івась бє мухи пацкою по стінах, Олена шие.)

Олена: Не барись Івасю з мухами, а піди те-ребити фасолю.

Івась: Ов, фасолю, а Грицько, що буде робити?

Олена: Бурлак з худобою на пасовиську, ще не пригнав.

Івась: То прижене худобу і візьметься до фасолі.

Олена: Буде і для нього, фасолі є, славити Бога. — бачиш це з одної грядки, а ще є три рази стільки. Сідай, цеж не робота, а забавка.

Івась: А де буду кидати зернятка?

Олена: А десь решето буде, може в сінях.

(Івась вийшов, приносить решето і починає те-ребити фасоль.)

Івась: Вам добре казати — не робота, а забавка, — а мені спати хочеться.

Олена: Ще виспишся.

Івась: Ая, виспишся, вам добре казати.

ЯВА 2.

Тіж і Степан.

Степан: Ов, ви ще не спите?

Олена: Та ждемо на тебе.

Степан: На мене нема чого ждати, бо я ще в село йду, на завтра шукати косарів.

Олена: Де хочеш косити?

Степан: За рікою! Треба мені хоч трьох косарів.

Івась: А я буду четвертий.

Степан: О, знайшовся косар.

Олена: Що над фасолею спить.

Івась: Ага спить, вам добре казати, як я змучений вже.

Степан: Ну то йдїть спати, а я скоро верну.
Чи бурлак вже пригнав худобу?

Олена: А-я пригнав! — хїба ти не знаєш, коли він приганяє, десь около півночі, а може де заспав, та і худобу погубив в лісі.

Степан: Не журися, він не такий вже. А як прижене, то щоб добре поприпинав. (Виходить.)

ЯВА 3.

Олена, Івась, Бурлак.

Олена: Ходи Івасю спати.

Івась: Але й ви ходїть. я сам боюся.

Бурлак (за сценою чути сопїлку): Гей — соб-цабе! Лисий, круторогий: де там пішов? До стайні!

Олена (їде до вікна): О вже бурлак є.

Бурлак (в стайні): Птру! На місце!

Олена: А добре привяжи худобу.

Бурлак: Не бїйтеся! (Входить у хату: Свита довга, підрана, заболочена, сподні замочені і заболочені, волосся розхрістане. На голові соломяний капелюх, на капелюсі шапка з рогами виплетена з сїтнику. Через плечі торба, під пахою сопїлка в руці лїска — з свіжозагненою кулькою і личком привязана. Зараз при вході посунув лїскою Івасеві по-під нїс): А ти чого не помїг мені худоби поприпинати?

Івась (відпихає обома рухами палицю від носа): Йди, ти бурлаку!

Бурлак (їде до стїни, де висїло решето, пхає кульку лїски під решето — хоче на цей сам цвях завісити. Решето паде, точиться перед господинею. Йде, підносить решето.)

що я візьму у поле за худобою. А в полі день довгий — довгий.. От треба ще трохи і на завтра лишити (Кладає решту хліба на сир, зав'язує хустину, кидає під стіл. Встає, витягається): А а-а, тепер добре булоб чим попити, але чим? — самогонки не уживаю, пива не пю, але я пошукаю, може що знайду! (Бере стільчик, приставляє просто до полиці з горщиками, стає на кінець, стільчик перевертається, бурлак падає і скоро зривається): Що за лихо нині з цим паршивим стільцем! (Поправляє, притискаючи ним міцно кілька разів до підлоги, стає на стільчик, заглядає в горщики. Полиця висока, він мусить кожний горщик схилити, щоби заглянути до середини. Схилив один — порожній, схилив другий, посипалося з нього зерно): О — тут якесь зерно, я не курка, щоб зерно дзьобав! (Схилив третій горщик — в нім молоко. Як схилив, молоко піллялось йому на лице і на груди): А-а-а! є молоко, то добре! то добре! О-о-о, давно я вже молока не пив. Газдиня все нарікає, що корови позапускалися, ложки молока в хаті нема, а я добре знав, що одна корова ще циркується, але дам собі духа! (Знімає горщик з молоком, сідає на підлогу, закладаючи ноги по турецьки, горщик ставить на коліна заглядає до середини, береться руками за голову): О-го-го, що тут мух. — Певно, газдиня не накрила, тай напали мухи! Але я собі раду дам! По одній, по одній, тай виберу всі. (Засуває рукав блюзки аж поза лікті, пхає руку в горщик, чатує хвильку на муху, ніби так, якби вона втікала, відтак скоренько хватає, витягає з горщика й викидає; в цей сам спосіб витягає другу, третю і т. д.): Ну, може вже всі! (Бере горщик обома руками, та пє молоко. Встав, ставить горщик біля стола на під-

логу, обертається, глядиться по животі): А-а-а... тепер я собі раз — хлопець! А якби не тее... будь-либ цілу ніч цигани снилися... (Сідає на стільчик, грає на сопілку).

(Хор за сценою):

Чи є в світі — краща днина,
Як то бурлак-сиротина,
З'їсть і випе то, що має
І на сопілці заграє?

(Арія нар. пісні: „Чи є в світі молодиця“)

Бурлак (співає):

Нема краще, кажу нині,
Як бурлаці-сиротині,
З'їсть і випе — що Біг дає
І на сопілці заграє.

(Підскакує до такту, сидячи на стільці; стілець перевертається, бурлак паде, сопілка покотилась під стіл.)

Бурлак: Гов, куди! (Підносить сопілку.) Я тобі дам, ти дурновата, як будеш тікати від мене. (Грає — виводить різні тужливі думки — на дворі зоріє.)

Бурлак (перестає грати, позиває): А-а а! Ну, ходім спати. (Біжить до вікна, бється по полах руками): Ой Боже! та то вже зоріє! Котраж то вже година? (Витягає з кишені пуделко з пасти „Елегант“, привязане на шнурку, дивиться, киває головою): О-го го, справді вже пізно, вже квадранс на двайцять п'яту! (Роздягається: розгорнув свиту, кинув за кухню, сів на підлогу, визув один черевик, поглядав, покивав головою): О о о!.. але чистий!.. Але це нічого не шкодить, завтра в полі

ще лучше вичищу. (Кинув в кут. Визув другий, також пооглядав, покивав головою, кинув в другий кут. Встав, напився ще молока, зняв сурдут, зложив недбало, положив на підлогу. Відтак зачав знимати штанята підв'язані довгим мотузком. Гудз мотузка розв'язав трохи нігтями, трохи зубами. Розв'язуючи мотузок, яким був кілька разів оперезаний, не замітив, що один кінець пришитий до штанят, отже знова заперізує його довкола, так, що бурлак розперізується і постійно заперізується, аж врешті спам'ятався, скинув штанцята, — під котрими були в нього обідрані другі штани і поклав собі під голову, заболоченою стороною на верх).

Хор за сценою:

Ой, ще бурлак не поклався

А господар вже проспався...

Гей, гей, а господар вже проспався.

ЯВА 5.

Бурлак, Господар, Івась.

Господар (за сценою): Бурлаче, небоже, а чом ти не встаєш, час вже худобу виганяти!

Бурлак (підніс голову, та граючи пальцями на носі, знова поклався).

Хор за сценою:

Вставай бурлак, годі спати,

Час вже воли у степ гнати —

Гей-гей-гей, час вже воли у степ гнати.

Господар (за сценою): Бурлаку чуєш! Івасю! А йди но збуди бурлака!

Івась (біжить з мітлю, бе бурлака): А чому ти вже не встаєш — бурлаче!

Бурлак (зривається, біжить за хлопцем): Стривай гарбузе, я вже раз навчу тебе, як беться!

Івась (кидає мітлу, тікає, кричучи. В бігу пошпотався, паде, перевертає горщок з молоком, зривається, тікає).

Господар (за сценою): А що там за крики! — Чекай бурлаку, піду я сам, я вже тебе збуджу!

Бурлак (задержується, хватає мітлу, кидає за хлопцем, вертає, замість штанів, хватає блюзку, пхає ноги в рукави, хоче запинати, бачить, що це блюзка, скидає, вдягає штани — спішитися).

Господар (виходить лише в сорочці і штанах. Переходить біля стола, дивиться на розлите молоко, показує руками): Ади, як тут бурлак — господарював цілу ніч! Нічого дивного, що трудно його тепер збудити! (Підходить скоро до бурлака, хоче його вдарити, бурлак тікає): А чому ти не встаєш, що аж я мусів йти тебе будити? Худоба ричить в стайні, а він спить. (Глянувши на розбитий горщок): О! — газдиня плаче, що ложки молока в хаті нема, а молоко, аж по підлозі розливається. (Пішов).

Бурлак (одягається, обв'язуючи сподні тимсамим довгим шнурком кілька разів. В поспіху одну половину сподень підв'язав, а друга теліпається. Відтак довго шукав за черевиками. Знайшов, сів на підлогу, взувається. Плює на шнурок від черевика, суче до ноги, засилює в дірку черевика.)

Господар (кличе): То ти, бурлаку, ще не зібрався? Як ще раз піду до тебе, то гірка твоя година буде.

Бурлак: Ой бачу, що як газда ще раз прийде, то він мені вже догодить. (Раз-два, якнебудь, за-

шнуровує черевики, встає, шукає свити, не може знайти, бо забув, що в вечір за кухню кинув).

Господар: Бурлаку чи чув? Чекай — піду ще раз до тебе!

Бурлак (хватає скоро хустину з хлібом, капелюх, ліску, сопілку, вибігає до стайні).

Хор за сценою:

Нема свити, не вбирався,
За товаром поспішався —

Гей-гей-гей, за товаром поспішався.

Бурлак (чути крик в стайні): Гей-соб цабелисий! Де там пішов? (Грає на сопілці, голос котрої щораз більше віддалюється).

ЗАВІСА ПАДЕ.

ДРУГА ДІЯ.

Написав: *Гр. Марусин.*

ДІЄВІ ОСОБИ:

Маруся	}	Діти
Галя		
Оля		
Влодко		
Ромко		
Юрко		

Бурлак-сирота

Івась

Господар I.

Господар II.

Господар III.

Толока за селом, біля дороги. На толоці гра-

ються діти, дорогою переходять різні люде. В глибині село, сади, церква. Осінь.

ЯВА 1.

(Діти, між ними бурлак-сирота.)

Хлопці й дівчата йдуть походом, співаючи:

„Гей там на горі — Січ іде.“

(Увіходить **Бурлак-сирота**, обперезаний шнурком, за шнурком сопілка, на рамени на патику несе якийсь звиток в хустині. Зобачивши дітей, командує):

Бурлак: Гей, діти! Позір! Стій!

(Діти стають)

Бурлак: На право глянь!

(Діти виконують команду.)

Бурлак: Спочинь! Слухайте діти! О, Івась тут є? Він вам скаже, що я вже не маю служби...

Івась: Так, тато його віддалив, бо погубив худобу в лісі.

Бурлак: Погубив, погубив, таж худоба вже є в стайні.

Івась: Ба, аж на другий день тато знайшли ялівку в другому селі

Бурлак: Але знайшли, значить не погубив.

Маруся: І нагнали тебе за те?

Бурлак: Ая, нагнали.

Влодка: І кудиж ти тепер мандруеш?

Бурлак: Йду в світ — шукати служби.

Галя: Бідний ти.

Бурлак: Бідний, не бідний, бо ще є в мене очі, ніс, голова, руки, ноги, та оцей костур...

Оля: А в хустині що?

Бурлак: В хустині — фіга з маком! А тобі що

до того? Кусок хліба на дорогу взяв, та доста з мене.

Юрко: А що буде, як оцей хліб з'їш?

Бурлак (співає):

Ой піду я межі гори,
В темні ліси, в темні бори,
Буду звірів полювати,
Мясом себе годувати.

Ромко: А як тебе вовки з'їдять?

Влодко: Або медведі?

Бурлак: Тебе з'їдять! А костур від чого? Як заїду в зуби, то вовк перевернеться.

(Всі сміються.)

Галя: Слухай... ти... не знаю, як тебе кличуть?..

Бурлак: Мене?

Галя: Так, тебе.

Бурлак: Гриць — не мав нич, тільки одну гуску, тримав на мотузку.

Галя: Значить Гриць! Слухай Грицю...

Бурлак: Не вдавайся у дурницю, бо дурниця тебе зрадить, що і Галя не порадить.

(Загальний сміх.)

Маруся: З ним не договоришся.

Бурлак: Чому ні, хиба я глухий, або німий, — слухаю, говоріть.

Галя: Слухай Грицю. Ти гарно співаєш, то заспівай.

Івась: Або заграй на сопілці.

Бурлак: Тепер заграй, а як я був у твого тата, то ти мене зачіпав... і хотів бити.

Івась: То ти мене завжди бив.

Бурлак: Іван — розбив збан!

Івась: Він лихий на мене, що тато нагнав його з хати, а щож я на те пораджу?

Маруся: Проси тата, щоб його назад прийняв.

Івась: Я просив, не хоче, каже: пощо мені на зиму пастуха.

Бурлак: Не треба, то ні.

Івась: В зимі треба молотити збіжжа, рубати дрова.

Бурлак: Молотити, рубати, це не для мене...

Галя: Не вмієш, чи не хочеш?..

Бурлак: Може одне, може й друге.

Галя: Значить ти трохи лінивий.

Маруся: Лінивий Гриць. Ха-ха ха! Цеж така забава є! Ану забавимся в лінивого Гриця.

Діти (махаючи руками):

„Грицю, Грицю, до роботи“!

Бурлак (показуючи ноги):

„В мене пірвані чоботи“.

Діти: „Грицю, Грицю, до телят“!

Бурлак (криваючи на ногу):

„В мене щось ноги болять“...

Діти: Ха-ха-ха! А бодай тебе Грицю, який він смішний.

Бурлак: Добре вам казати — смішний, як мене на правду нога болить.

(Вечоріє. На дворі холодний вітер.)

Маруся: Ну то ходім до дому, бо вечір вже...

Галя: І зимний вітер.

Влодко: Ходім! (Діти біжуть до дому, на толоці лишився один — Гриць.)

Бурлак: Пішли до теплої хати — а я куди піду? (Зітхнув.)

(За сценою хор дітей):

„Верховино, світку ти наш,
Гей як у тебе тут мило!
Як ігри від, пливе тут час,
Свобідно, шумно. весело.

Ой нема то краю краю, над ту Верховину,
Коб мені ту погуляти — хоч одну годину.

Бурлак (повторяє, пританцьовуюючи):

„Ой нема то краю, краю, над ту Верховину“...

Та що мені з того, що тут весело? (Сів при дорозі, розвинув хустину і взяв кусок хліба та їсть)

ЯВА 2

Господар I (прямуючи в село): Ов, а тут хто?

Бурлак: Це я!

Господар I. Щож ти тут робиш?

Бурлак: Хліб кусаю.

Господар I. Та бачу, що кусаєш, але йди до хати, холодно.

Бурлак: Я не маю хати. Візьміть мене на службу!

Господар I (легковажно): Е! Нащо мені такий слуга! Мені парубка треба.

Бурлак: Та я парубок теж...

Господар I: До миски! (Пішов.)

Бурлак: Ов, чому якраз до миски? Пішов не хоче! Ні, то ні! (Їсть далі.)

(Дорогою переходить Господар II.)

Бурлак: Газдуно! Візьміть мене на службу!
Буду корови пасти.

Господар II (махнувши рукою): Не треба мені пастуха під зиму.

Бурлак (чіхаючись в потилицю): Не треба?
Хай там!

(Хор за сценою):

Нема в світі гірше нині,
Як бурлаці-сиротині.

Гей, гей! Як бурлаці-сиротині.
Нема батька — нема неньки,
Хто пригорне до серденька?

Гей, гей! Хто пригорне до серденька!

(Дорогою йде третій господар.)

Бурлак: Візьміть мене на службу! (Витягає
руки до прохожого.)

Господар III. Десь був літом, йди там і зимувати:

Бурлак: Як піду там зимувати, коли газда мене нагнав, бо йому в зимі не треба пастуха.

Господар III: Мені теж не треба. (Пішов.)

(Хор за сценою продовжує пісню):

Хто пригорне — приголубить,
Хто бурлаку нині любить?

Гей, гей, хто бурлаку нині любить!

Бурлак (звертаючись до салі): А може хто з вас, чесні і славні громадяне, має службу для мене? Ні? Шкода! Але стрівайте, ще я виросту з тої біди, хтось мене ще приголубить, я спатиму в теплій хатині, ходитиму до театру, так як ви, ая, ще й мені всміхнеться доля. (Стріпує з хустини окрушки хліба до руки і з'їдає. Хустину зав'язує собі довкола шиї.) О! зроблю собі „краватку“, так, і піду в світ за очі. Де моя палиця? Може справді який медвідь або вовк заступить мені дорогу, так

я йому палицею в зуби, в зуби! (Штовхає палицею.) Зі мною не така легка справа!

(Йде — за ним біжить Івась.)

Івась: Грицю! Грицю!

Бурлак (оглянувся): Чого тобі?

Івась: Вернися, ходи до хати! Тато казав, щоб я тебе привів...

Бурлак: Справді?

Івась. Я просив тата за тобою а мама каже: та було не виганяти хлопчиська, хайби валявся біля обістя — сиротище.

Бурлак: Моя мати теж така добра була, як і твоя.

Івась: Ну то ходім.

Бурлак (До салі): А що я казав, га? Є ще добрі люде на світі, е! Тільки я мушу на другий раз добре коров пильнувати, щоб не погубились... Бо мій газда, як лихий стане, то нема жарту. Ходи Івасю!

(Івась і Гриць беруться попід боки і весело виходять, приспівуючи собі: „І шумить і гуде...“)

ЗАВІСА.

Микита Волокита.

I. „Механік від усього“

Спец на I дію.

ОСОБИ: Механік,
Лікар „Убезпечальні“

Кімната лікаря. З відслоненням куртини якась пацієнтка кінчить одягатися й виходить.

Механік входить.

Лікар: Ти чому ввійшов без запрошення?

Механік: Алеж пане доктор, я не такий великий пан, щоби мені аж давати запрошення; я й сам прийду.

Лікар: Але запам'ятай собі на другий раз, що входитьесь тоді, як лікар запросить, значить, як з попереднім пацієнтом скінчить.

Механік: Я вже знав, що ви з тою пацієнткою скінчили...

Лікар: Звідки знав?

Механік: Бо я дивився без дірку від ключа.

Лікар: А ти знаєш, що дивитися крізь дірку є негарно?

Механік: Е, я бачив, що вона є досить гарна. Фігура, бюст — пріма кляса!

Лікар: Вона була гарна; але дивитися через дірку є негарно.

Механік: Ну, то я на другий раз не буду без дірку дивитись.

Лікар: Маєш тут термометер!

Механік (ховає до кишені): Чи я маю взяти собі то до дому?

Лікар: Алеж ні! Зміриш горячку, всади собі під пахву!

Механік: Як так — то овшіш, можу запхати; але під котру паху?

Лікар: То все одно.

Механік: Ні, не все одно! Бо в мене ліва паха горячіша, бо я маю горяче серце. (Саджає).

Лікар: Дурниця! Заки приступимо до лічення — перше треба передвступні відомости від тебе зібрати.

Механік (не дочуваючи): Розібрати? (Овшім, я розберуся. (Хоче розбиратися).

Лікар: Хочу зібрати передвступні відомости. А відтак побачимо, чи треба роздягатися. Покажи-но свої документи.

Механік: Які?

Лікар: Покажи „довуд особісти“ і легітимацію Убезпечальні.

Механік подає документи.

Лікар (читає і пише): ... Імя і назвище... релігія.. Тут щось не виразно... яке твоє заняття?

Механік: Механік.

Лікар: Який механік? Бо механіки є ріжні: механік-слюсар, механік-електромонтер...

Механік: Е, ні! Я на електриці на стільки розуміюся, що вмію засвітити лямпку електричну.

Лікар: Но, але я не розумію, який механік.

Механік: О, такий механік від усього; так на ліве і на право. (Показує рухом кишенеvu крадіж.)

Лікар: Таки не розумію... (згинається за папером, що упав.)

Механік (краде годинник зі стола): А тепер вже розумієте?

Лікар: Ні, таки не розумію...

Механік: Як тепер не розумієте, то опісля зрозумієте, що я механік від усього.

Лікар: Чи ти маєш флегму?

Механік: ???

Лікар: Питаюся, чи маєш флегму?

Механік: Та де! Я є сангвінік, 105-процентний; я не є жаден флегматик.

Лікар: Алеж мені не розходиться про темперамент! Тільки, чи маєш флегму, значить, чи виділяєш харкотиння? Бо то треба знати, щоби ствердити, чи нема сухіт.

Механік: О, так! Харкотиння є.

Лікар: Якої краски?

Механік: Всілякої...

Лікар: Якто всілякої?

Механік: Но, ріжної...

Лікар: Якто ріжної?

Механік: (плює на нідлогу): Подивіться!

Лікар: Дисциплінарною дорогою заплатиш три золотих кари за санітарні непорядки. Треба плювати до плювачки!

Механік: То я ще до плювачки плюну... (Плює.)
Но, вже знаєте, якої краски флегма?

Лікар: Дурень! Осел дарданельський!

Механік: Передовсім не дарданельський, бо я мешкаю не в Дарданелях, тільки у Львові, а по-друге не осел, бо я маю вуха зовсім короткі, може коротші від вас. (Лікар удає, що не чув.)

Лікар: Чи ти куриш?

Механік: А, як пан дохтор дозволять — то дуже радо. Паперці я маю, тільки попрошу тютюну...

Лікар: Алеж лікар „Убезпечальні сполечної“ не є обов'язаний тобі папіроси купувати! Я тільки питаю, чи куриш або не куриш, бо то треба знати, чи нема шкідливого впливу на легені.

Механік: Вплив шкідливий є, але на кишеню.

Лікар: Значить, куриш. Чи ти коли хорував?

Механік: Ні.

Лікар: Зовсім ні? Не мав ні грипи, ні холери?

Механік; А, правда! Мав одну правдиву холеру, але вона вже пішла заміж.

Лікар: Алеж тут не розходиться про дівчата, тільки про хворобу...

Механік: Ой, то була правдива хвороба!

Лікар: Но, а позатим не мав хочби звичайної інфлюенци чи міґрени?

Механік: Ні! Дві хвороби на одного хлопа — то за багато...

Лікар: Чи ти коли потишся?

Механік: Так, і то дуже часто.

Лікар: А коли саме потишся?

Механік: Як мені часом поліція на пяти наступає...

Лікар: То не має значиня для хвороби.

Механік: Ой як мені таке трапиться, то гірше від хвороби.

Лікар: Апетит маєш?

Механік: О, то вже гірща справа.

Лікар: Значить, не маєш апетиту?

Механік; Апетит, то маю, тільки не маю на той апетит що їсти.

Лікар (віддає документи): Но, нарешті! Отже що тобі бракує?

Механік: Ой, чого мені не бракує!

Лікар: Ну, чейже, що тобі бракує?

Механік: Мені всього бракує.

Лікар: Та скажи вже нарешті, що тобі бракує!

Механік: Мені бракує три річи...

Лікар: Які три річи?

Механік: Грошей, грошей, і грошей.

Лікар: Е, то всім бракує. Але що тобі бракує на тілі, в організмі?

Механік: На тілі нічого не бракує, все в порядку; мій організм не зіпсутий.

Лікар: То якої біди ти сюди прийшов?

Механік: Ну, бо я хорий...

Лікар: Дістанеш кару дисциплінарною дорогою, бо ти є симулянт, маркірант — нічого тобі не бракує, а прийшов до „Убезпечальні“.

Механік: Мені не бракує, але я є хорий. Я є слі... я маю сліпу...

Лікар (перериває): То було відразу казати, що ти є сліпак! Зараз спробуємо, яких тобі окулярів треба; чи ти є коротко — чи далекозорий. (Подає читати напис „Кінь“). Читай!

Механік (читає): Кобила.

Лікар (подає читати напис „Лікар обезпечальні сполечної“); Читай!

Механік (читає): Осел обезпечальні сполечної.

Лікар (нервово пише на свіжому папері: „Я є дурень“ і дає читати): **Читай!**

Механік: **Я не є дурень!**

Лікар (злісно): **Ти є дурень, осел, ідіот, туман, матолок, кретин, каналія! Як добре бачиш — то чого вдаєш, що не бачиш і эле читаєш?**

Механік: **Бо чогож ви з мене дурня робите? Даєте читати букви великі, як поліна і хочете, щоби я їх не бачив. Та такі букви можна на пів милі побачити.**

Лікар: **А чогож ти казав, що ти є сліпий?**

Механік: **Я ще нічого не сказав; я тільки хотів сказати, що я маю сліпу кишку.**

Лікар: **Як так — то треба зоперувати, вирізати.**

Механік: **А де вона сидить та сліпа кишка?**

Лікар: (показує): **О, тут!**

Механік: **Ой, я боюся!**

Лікар: **Ти бійся і не бійся — то треба вирізати.**

Механік: **Конче треба вирізати? А можеби так, як та кишка є сліпа, можеби їй дати окуляри, щоб бачила?**

Лікар: **Що ти таке говориш! Чи ти часом не маєш горячки? Ага! Правда! То вже мабуть минуло десять мінут, як я дав термометра горячку змірити. Скільки то буде мінут? (Шукає при собі годинника.) Ага, я певно лишив годинник дома. (= Механік про себе: Ага лишив! Побачиш його, як торічний сніг. =) А там той смаркач, мій синок, певно вчепив собі його і пішов на рандку похвалитися перед дівчиною, що має годинника. (До**

Мех.) Але то вже напевно минуло десять мінут!
Давай сюди термометра!

Механік (віддає): Но, але йому там тепло було!

Лікар (дивиться): Що?? Здоровий чоловік має 37°, а ти хорий усього 35°, як флегматична дівчина. (Пробує пальцями оба кінці термометра) А бо-дайже тебе! Таж ти всадив не той кінець термометра: Треба було захвати той кінець, а не той!

Механік: Або я знав, як?

Лікар: Механік від усього, а не знаєш, як обходитися з термометрами...

Механік (на бік): Але знаю, як обходитися з чужими годинниками.

Лікар: ... Фе! Встидайся! На маєш! Ще раз запахай! Тим от кінцем. Але добре притисни!

Механік (всадив і притиснув): Ой, пане доктор, щось трісло!

Лікар: Сиди тихо, бо я тебе поза вуха трісну!

Механік: Ай, пане доктор, мокро... щось тече по сорочці... о... і по штанах. (Витягає зломаний термометер.)

Лікар (зривається): А ти, осле дарданельський! Термометра зломив! Пішло живе срібло в штани!

Механік: Ви казали, добре притиснути...

Лікар: А де той другий кінець? (Бере термометер.)

Механік (шукає по собі): Ого, той кінець вже в штанах... Хочете візьміть собі і той другий кінець. (Наставляє штани.)

Лікар (бере за ковнір і викидає за двері):

Ти механік один! „Убезпечальня сполечна“ збанкротувалаби, якби так кожний хорий ломив їй термометра! Забирайся! (Випихає.) Чорти тебе взялиб.

Механік (в дрелях вимахує годинником): Але я покищо заробив, не дарсм я механік від усього!

II. Посли й виборці

сцен. картина в 2 відслонах.

I. Відслона.

(Кандидат на посла виходить перед куртину і промовляє):

Дорогі виборці, шановна громадо! Вже надходять вибори, тому я до вас приїхав радо. Поставив би я вам з ковбасою могорич гарний, але забороняє нам тоє новий кодекс карний. Завтра ви свої голоси положите в урні, а я думаю, що ви при цьому не будете дурні. Думаю, що будете знати, кого вибирати, як хочете в соймі добрих оборонців мати. Я думаю, що ви знаєте межі злими а добрими оборонцями межу, — а до тих добрих оборонців я належу. Я є знаний адвокат і обо-

ронць селянських інтересів, (на бік:) і злодіїв з карних процесів. Я завжди буду стояти у вашій обороні — (на бік:) і з посольства складати віно для своєї доні. Мої вороги пустили на мене брехню тую, що я з посольства камениці купую. Але ви не вірте, бо в тій брехні нема правди ані жмінки — а ті камениці я дістав як віно своєї жінки. Вороги мої, щоби посіяти незгоду, кажуть, що я ніби з панського роду. Але не вірте тому, ні ти, Іване, ані ти, Грицьку, бо я так само, як ви, ссав просту хлопську цицьку. Тому ви, виборці любі, шановна громадо, — завтра на мене свої голоси віддайте радо. Як виберете мене послом, — я за ваше здоровля і за вашу славу, буду пити монопольку і ще чорну каву. Будьте певні, що як вийду послом з вашої округи — то дам вам ті права, що не дасть вам їх другий. А вже як від посольських дієт буде повна моя кишень, — то я вам у соймі ухвалю такі, як схочете, „устави і розпожондзєня“. Щоби ви не мали вже жадних видатків, — то я ухвалю, що не будете платити податків. Колеї будуть плачені державною касою, — а ви будете їздити задармо і то першою клясою. Ще для вас виборці ухвалю закон хороший, що літра горівки буде коштувати тільки двадцять грошей. Певно після виборів дістанете веселу міну, бо тютюн буде дешевий, як солома або сіно. А ще, громадяне, будете те право мати, що пани перед вами будуть на „нозір“ стояти. І буде то правда, не звичайні „пльотки“, що пани вам будуть чистити виходки. А щоби собі роботою ніхто голови не морочив —

то я ухвалю, що в тиждні буде тільки один день робочий. А шість днів у тиждні будете святкувати, та в запічку до гори животом лежати. Ая!

Тому я прошу, всі розум майте, завтра свій голос мені ви дайте! Спішу ще далі — (на бік) людей дурити—Україні, нації треба служити. Я ваш приятель, я ваш слуга — до побачення усім вам, браття, будьте здорові, па, любі, па! (Виходить).

II. Відслона.

(По відслоненні куртини виходить на сцену **Виборець I.**)

(Приспівує): Де поділись наші послы,
Що їх тут не видно? —

(До глядачів): Та прийдьте раз на віча,
Щоб не було стидно.

Та де вам віча в голові, що вас виборців доля обходить? Що, між вами нема послів? Шкода, а то я показавби їм наш хлопський параграф! Сидять собі десь у каварні й ведуть високу політику!

А ви, панство, чули, яку тут кандидат на посла файну проповідь говорив? Казав, що рай нам створить на землі, а вийшло таке, що вже далі годі... Тому я, бачите, приїхав до того вашого Львова, ая, думаю, поїду, та спитаюся посла, нащо він зі свого писка робив холяву! Що? Бігме правду кажу. Хочу сідати, бачите, на колю без білету, бо обіцяв, що буде задармо і то ще перша кляса, а тут кондуктор питає: де білет? Кажуть платити — а в мене ще від осені передновок. Але думаю собі: як Шекерик втрафив до Варшави, то й я втрафлю до

Вільвова, взяв оцей палиграф в руки (показує палицю), та гайда село від села, як той безробітний. Нарешті дошкандибав я до того Вільвова. Та щож з того? Кого тут питаю, куди до мого посла, то кожний тільки раменами здвигне, два дни його шукаю, аж оце бачу тіятер, приходжу, тьма тьменна народу, а пана посла нема.

Прийдеться хіба пропадати у тім Львові, як пес на ярмарку.

Але той ваш Львів — це нівроку фayne місто. А той ваш трамбаль, то кажу вам штудерна штука, щоби його колька сперла! Таке собі пудло на колесах, без коней, а їде як сказилося. Я спитався одного панка, що то за холера, що так ним, ніби трамбальом, наперед пре, а він мені каже, що там зверху є такі дроти і тими дротами йде аліктрика тягне той трамбаль. Але я таки не розумію, як то є! Бо моя стара, то також „фест“ аліктрична баба, а трамбалью не тягне; тільки часом мене потягне... коцюбою.

(Входить II. Виборець, зі свічкою, шукаючи)
О! А ви що згубили?

II. Виборець: Та шукаю за нашим послом.

I. Виборець: Ого! Ви не то зі свічкою, але з електричною лампою глядiть, то не знайдете.

II. Виборець: Був я у нього дома, була лише пані послова, а його таки нема.

I. Виборець: А деж він, може у Варшаві?

II. Виборець: Ні, каже пані послова, що десь на засідання пішов.

I. Виборець: А деж воно є, те засідання? А ви що їй сказали?

II. Виборець: Та кажу: на селі кризус.

I. Виборець: А вона що на те?

II. Виборець: Каже: „Нам також біда! Бо тої посольської платні ледви вистарчить, — тож усе треба купити; а вам, каже, на селі все задармо приходиться: тільки піти до городу та нарвати чого треба. А врешті, каже, ви на селі маєте свіжий воздух — не потрібуєте літом на вакації їхати“...

I. Виборець: Та було їй нагадати, який то свіжий воздух, як з під коней гній викидати...

II. Виборець: Та я їй зараз те сказав, а вона каже (вдає жіночий голос): „Овшім, я в гімназії вчилася з хемії, що кінський гній має в собі азот дуже пожиточний комічний складник“...

I. Виборець: Було їй сказати, що як хоче мати, той дуже пожиточний комічний складник, то нехай нанесе собі до сальону гною, тай нюхає.

II. Виборець: А хай їй біс. Почала мене далі переконувати, що на селі таки ліпше, бо все маєтсья задармо, а в місті за звичайну курку треба платити аж півтора золотого; каже, деж так можна дорого? Або молоко, каже, 20 грошів, то здирство!

I. Виборець: Но, чекайте, а ви їй що на те?

II. Виборець: Мене вже чорти брали та кажу, то не пийте, як вам за дорого. Пийте арбату, або хай ваш посол постарається, щоб потанів цукор, сіл, камфіна, сірники, податки, то ми дамо молоко за 5 грошів літру. Так, кажу, пані месіяшово!

I. Виборець: І що посліця на те?

II. Виборець: Викинула мене за двері, йди, каже, до чортової мами, ти дурний хлопуню...

I. Виб.: О! таке то наше! Перед виборами, то — ми: громадяне, браття, а по виборах — дурний хлопуню.

II. Виб.: Ая! Таке то наше, таке! Але ходім ми нашого посла таки пошукаєм...

I. Виб.: Ходім! Покажемо йому наш паліграф хлопський...

Співають:

II. Виб.:

Ой підемо пане брате до самого Унда
Подивитись, поспитати, що тут за ерунда?

I. Виб.:

Обіцянки були гарні — тай обіцяночки,
Але ині кожний з нас — ходить без сорочки.

II. Виб.:

Де чутка із Варшави — будуть знов вибори,
Тозір, бачносьць, — месіяши, й ріжні директори.

I. Виб.:

Триїзджайте і горлайте, скільки буде сили,
А ми вас лиш поспитаєм: що досі зробили?

Завіса.

III. „Тепер нема жаден рух!“

(Монольоґ).

Мойого найнижчого поважання панству! Що, не пізнаєте мене? А так, бо я вже обголив пейси, бо то раз безпечніше перед гітлерівцями, по друге знова ходить чутка, що буде новий податок — хто має такий люксус, як пейси, то буде платити податок люксусовий. А врешті світ не стоїть, світ робить рух, культура вперед машерує, світ цибулізується, то я також потребував цибулізуватися. Я тепер вже не Іцик Піперман, а Ізидор Піпермановскі, хоч я проваджу дальше той сам інтересу, значить, дальше гандлюю від здохла риба для гої на великий піст, від шкірка з рабін, від сахаріну — уй, тільки ви не зробіть на мене „донесене“! Я вам ще щос буду казати: може панство потребує переніцоване запальнічки? Що? Не переніцоване, а пшемицоване? Хай вам буде, о прошу, тільки пштик і вже вогонь! — Гандлюю ще від мармоляда, чеколяда, від байца для рільник, від шварц, мідло, повідло, пасту, шмір і інші делікатеси і тим подібні інтереси. Краше сказати не інтереси я проваджу, тільки я проваджу банкрутство. Бо тепер нема жаден інтерес, нема жаден рух. Ще тільки чоловік жиє від банкрутству. Треба собі якось радити, щоби в інтерес був рух!

Ой той рух! А „пропо“ той рух, то я обсервую, що в цілім життя є тільки рух. Де не подивися — вшуда рух. Як наша віра прийде в село, то всіх

собаків позбігаютьша, виють і є рух, не дай Бог, який там рух. Як ексектор прийде по податки, то він теж робить рух — рухає з перину і з кожух, рухає з ліжка і шафа і ружне рухомоши.. Або як одна баба посвариться з друга баба, ой що то за рух тоді буває. Від кочерга, від палка, від мітла, від кулак, від волосся і так далі. Рух, проше панства, є завсіди, на рух нема свято. На прикладок, як на празник хтось добре наїється, аж мусить зажити олейку ріціні, то потім ним так рухає, що фурт та фурт бігає з пішки там, де то й сам цісар пішки бігав. Або, проше панства, на футбаль ци інши меч — між „Гасмонєя“ і „Україна“, який там скажене рух! А як до кіперативу прийде ревізор робити ревізію, то він насамперед робить авантуру, ци, як її кличуть — вентуру, а врешті робить рух, бо показується, що кіперативу має манько через те, що крамар робить теж рух... Не з жадне Маньке, лише з товару.

Одним словом вшуди є рух — що? В німецьке панство Гітлер рухає жидки? — Чекайте, — прийде і на нього рух! Тільки в наше купецьким інтересу нема рух, тай годі. От раз прийшов до мене той Іван Спотикайло. Ви знаєте його? Я був післав йому упомнення, щоби мені заплатив за товар, що взяв три роки тому на кредит. А він прийшов і сказав мені, щоби я його поцілував... Але то ще не є жаден інтерес, то не є жаден рух. Бо тепер, як хто купує, то платить на три рати: одну ніколи, другу в літі, а третю на другім світі. От недавно я пішов до оден господар, що обіцяв мені борг

заплатити по жнивах. Прийшов я до нього, а він знає, чого я хочу, але питає: „Пане Піперман, що чути?“ А я кажу просто: я наївся від цибулю, то ніц не чути, тільки цибулю. А він дальше робить з тата варіята і питає: „Ну, але що чути в світова політику, чи Ліга Націй не рухається, чи буде війна, що думає Гітлер робити?“ А я кажу: ви мені, пані господар, не завертайте гітара від політику; я тільки вас спитаюся, чи ваше дочка нівроки здорова? Може би ви заплатили за ті лякери, що в мене взяли для неї на кредит? Ви казали, що будете платити по жнивах! — А він, холеру на нього, розсміявся, каже, ци то ще одні жнива будуть? О, може буде війна, то не треба буде платити, однаково щось Гітлер робить рух! А я кажу: ми той Гітлер затовчемо як Гамана, а ви мені платіть, бо я не маю жаден інтерес, жаден рух. А він тоді зробив зі мною такий рух, що я, проше панства, сілком не годен рухатись. Но, але я тимчасом мушу перестати говорити, бо я потрібую мати зараз роботу, бо якесь блоха роблять мені за ковніром абіссель рух. (Чіхається). Адіє!

Приповідки й пословиці

Приповідки: золоті зернятка.

Без Бога — ані до порога.

Боже поможи, а ти небоже не лежи!

Не роби другому, що тобі не мило.

Хто рано встав, тому Бог дає.

Хто дбає, той має

Правдою — цілий світ перейдеш — і назад
вернешся.

Брехнею світ перейдеш, та назад не вернешся.

Куй залізо — поки гаряче.

Бійся не того собаки, що бреше, а того, що
леститься.

Краще своє лико, як чужий ремінець.

Всюди гаразд, а в дома найкраще.

Погана ця птиця, що своє гніздо каляє.

На чужому коневі — далеко не поїдеш.

Чужий кожух не гріє.

Хоч не красне, але власне.

Згода будує — незгода руйнує.

Приповідки: сатирично-гумористичні.

Наколи хтось говорить таке, чого „ні пришить, ні прилатати“ то приповідають йому :

— Виліз на грушку, рвав петрушку й казав: Ах, яка смашна цибуля.

Коли хтось про другого не дбає, то говорять :

— Він так дбає, як пес про п'яту ногу.

Коли хтось небажаний або непрошений прийшов — то говорять :

— Він так тут потрібний, як п'яте колесо у воза.

Коли хтось непонятливий, кажуть йому :

— Говори до гори, а гора горою.

Коли в суперечці один обстоює свою думку, а другий свою, говорять :

— Дід своє, баба своє.

Коли хтось багато говорить, кажуть на нього :

— Кидає словами, як пес хвостом.

Коли хтось робить якусь роботу поверховно, або оповідає щось коротко, неточно, то говорять до його роботи :

— Біг пес через овес.

Коли хто має згадати про щось негарне, напр. про чорта, то попереджує свій висказ такою приповідкою :

— Шануючи сонечко святе і день білий і вас хрещених...

Або:

— Шануючи образи святі і вас хрещених...

Або:

— Вибачте за слово...

Коли хто неправдомовний, то говорять йому:

— Бреши, та міру знай.

— Стільки в тебе правди, скільки в решеті

води.

Коли хто вдає, що він все бачив і все знає, то говорять про нього:

— Він не з одної печі хліб їв.

Коли хто буцім то смирний, солодкий, але несподівано вміє гостро відповісти, говорять про нього:

— Тиха вода береги рве.

Коли хто спішиться, говорять:

— Чекай ряду, дістанеш коляду. Або: Хиба тобі дощ за шию лле?

Коли хто другому докучає, говорять:

— Чіпається як п'яний плота. Або: Вчепився, як репях кожуха.

Коли хтось напивав собі якоїсь біди, говорять

— Не мала баба клопоту, купила собі порося

Козацькі приповідки.

Козацькому роду — нема переводу.

Козак з бідною, як риба з водою.

Козак з біди не заплаче.

Терпи козаче, — отаманом будеш.

Степ та воля — козацька доля.

Про біду.

Біда чоловіка знайде, хоч і сонце зайде.
 Біди не треба шукати, сама прийде до хати.
 Біда біду перебуде, одна мине десять буде.
 Вези біду й до Кракова, буде вона однакова.
 Біда не каже: „гай“, але каже: „ой“.

Про дітей.

Добрі діти родичам вінець, а лихі, кінець.
 Діти мої гарбузові, чи ви хорі чи здорові?
 Від малих дітей голова болить, а від великих
 серце.

Соловій співа, доки дітей не виведе.
 Дай дитині волю — то собі неволю.
 Дитина — людям як болото, а матері як
 золото.

Яке їхало, таке здибало.

Яка пшениця, — така й паляниця.
 Який пастернак, — такий буде й смак.
 Яке частування, — таке й дякування.
 Яке насіння, — таке й коріння.
 Який мельник, такий млин, — який батько,
 такий син.

Яка мати, така дочка, — їли кашу з чере-
 почка.

Який пан, такий крам.

Про родичів та рідню.

Що тато — то не мати.

Нема в світі правди — тільки рідна мама.

Нема квіту кращого від маківочки, нема роду
милішого від матіночки.

Дядько не батько, а дядина не мати.

Сестра собі несла, брат собі рад, а зять хоче
взять.

Яка з пса солонина, така з зятя дитина.

Про дурнів.

Дай дурневі товкача — то він вікна побе.

Дурне вродилося, дурне й згине.

Дурний як чобіт. (Або: Дурний як ціп.)

Краще з розумним згубити, ніж з дурним
знайти.

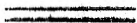
Дурному синові й батьківське багатство не по-
може.

Раденький, що дурненький.

Про сирітську долю.

Тоді сироті неділя, як сорочка в неї біла.

Ніхто того не відає, як сирота обідає.

Шкільні жарти.

Перша кляса.

Записали малого Івася до першої кляси нар. школи. Першого дня науки приходить Івась зі школи до дому, а мати питає:

— Ну, як там Івасю, ти вже ученик першої кляси!

— Та яка там, мамо, перша кляса, — деревляні лавки, такі самі, як в третій клясі в потягу, як ми вертали з вакації.

Інстинкт.

Учитель пояснює, що деякі звірята інстинктивно відчують зміни в природі і приноровляються до тих змін.

— Хто дасть мені приклад на такий інстинкт у звірят? Питає врешті учитель.

На то встє один ученик і каже:

— Курка, — прошу пана професора, — інстинктивно чує, як великий є кубок до яець і якраз зносить такі яйця, що акурат до того кубка па-сують...

Щиро і отверто.

Семилітний Юрко передає підчас науки в школі своєму товаришеві карточку з такою запискою:

— По науці сперу тебе на квасне яблуко, але мусиш на мене зачекати...

На науці граматики.

Учитель: Слухайте діти, сьогодні пізнаєм нову частину мови, а саме „дієслово“. Є це така частина мови, котра відміняється через додавання до неї особового заміника: я, ти, він. Напр. Я пишу, ти читаєш, — отже „пишу“, „читаєш“ — це є дієслова!

Скажи мені Івасю якесь „дієслово“!

Ученик: Дієслово???

Учитель: Ну, подумай, наприклад, я сказав: „ти пишеш“, отже ти мені дай інше дієслово з додатком заміенника „ти“.

Ученик: Вже знаю! Осел.

Учитель: Та осел не є дієслово.

Ученик: А прецінь говориться: ти осел.

Переклади з чужих мов.

З німецької мови.

За австрійських часів, коли треба було часто говорити по німецьки, один фельдфебель *мельдуе* старшині:

— Майн пферд іст айхе гештаден авф дем горне дер страссе.

(Мій кінь станув дуба на розі вулиці)

* * *

Ученьк читає німецьке речення:
 „Drei Tauben sitzen am Dache“ і перекладає:
 „Трьох глухих сидять на даху.“ (Мало бути:
 три голуби сидять на даху.)

Російська мова.

Переходить наш галичанин підчас полону в Росії біля ресторану і бачить вивіску за вікном:

„Земляники со сливками.“

— Ов, що то за страва, це щось доброго — це відай бараболі зі сливками. Пішов в ресторан і каже до кельнера:

— Ано дайте цих бараболь зі сливками...

Кельнер здвигнув раменами і по довшій дебаті пояснює, що „земляники со сливками“ — це суніці зі сметаною.

З латинської мози.

Ученьк читає: Hannibal omnibus completis Romam summa diligentia profectus est.

Професор: Скажи це по українськи!

Ученьк: Ганнібаль...

Професор: (помагає:) Добре, Ганнібаль... тепер речення: profectus est...

Ученьк: Ганнібаль поманджав, помашерував до... Риму... на ферху діліжансу, бо всі омнібуси були переповнені.

Чеська мова.

Приїхав недавно чеський міністер до Варшави, де підчас бенкету має промову та між иншим говорить: „Velka je moja laska na Polaku.“

Один із слухачів каже до сусіда :

— Цо, он зваріовал, муві, же ма велькон ляс-
кен на нас!

(А це значило. Велика є моя любов до поля-
ків.) Відтак тсй міністер побачивши офіцера з ме-
далями говорить :

То за валечне ховані се пшед нештителем?

— Вибач пан — але я се вцале не ховалем!
Відповів засоромлений офіцир. (А це значило: за
хоробру поведінку).

— Я билем, каже старшина далі — навет ра-
ньони

— Колікрат? — питає міністер! (Це значить:
скільки разів.)

А старшина здивовано відповідає :

Коні вцале не крадлем!

І се і те

Зрозуміла.

Пані до служниці : Мариню, піди до різника,
поглянь, чи є в нього свинячі ноги.

Служниця вертає від різника і говорить : Не
годна була заздріти, прошу пані, які в нього ноги,
бо він був в чоботах.

В ресторані.

Гість до кельнера : Якщо це юшка з курки,
то я осел.

Кельнер: Дуже мені прикро, добродію, але це дійсно юшка з курки.

Сучасна забава.

Діти забавляються в одній кімнаті, один лише Влодко стоїть в другій кімнаті самотно і наче вичікує на щось.

— А ти, Влодзю, чого тут стоїш, чому не йдеш до дітей?

— Зараз, тату, але мушу зачекати трохи, аж Івась вторгує трохи грошей...

— Де вторгує, як, я тебе не розумію.

— Бо ми бавимось в склеп, Івась є купець, Марійка і Галя прийшли до нього купувати, а я є коморник і чекаю, аж Івась щось трохи вторгує, тоді прийду і заберу йому всю касу...

Мале непорозуміння.

Тато хвалить перед гостем свого малого синка.

— Кажу вам — має великі здібности. Щось з нього буде, в кожному разі характер...

А синок слухає і каже:

— Я не буду ніякий характер, але шофер.

Неграмотний батько — і вчений син.

Приїхав син з гімназії на вакації до батька.

Тато врадований сином питає його:

— Ну, як там сиону, чого ти навчився в тих школах?

— Та всего, тату, знаю німецьку мову, латинську...

- Латинську? Ну, а як буде по латинському „віз“?
- „Возатус.“
- А як буде „гній“?
- Гній — „гноятус“!
- Гм. Штудерна мова! А як буде „вили“?
- Вили — „вилатус“!
- Гм! Цікаво! Ну, то бери вилатус і кидай гноятус на возатус!

— 0 —

„ПРИПОВІДКИ Й ПОСЛОВИЦІ“

з поясненнями та вступним словом
доцента університету **А. Білецького**

у двох випусках

вийшли друком 1923 р.

ЦІНА I і II вип. 0'60 зол.

Головний склад: В-во „РУСАЛКА“
Львів, Куркова 10

Чому слонь шкідливе звіря?

Учитель викладає про слоня і питає.

— Івасю, скажи мені, чи слонь є звіря шкідливе чи пожиточне?

— Шкідливе!

— Чому?

— Бо зі слоневої кости роблять клявіші до фортепяну...

Чому собака не грає в карти?

Учитель викладає про пса і говорить:

— Пес навчиться різних штучок, але не розуміє цього що робить, бо не має душі. Наприклад, чи пес мігби грати з людьми в карти?

— Ні!

— Чому?

— Бо не має грошей!

—o—

Вода + молоко = молоко.

Учитель пояснює, що дві різні річи не можуть бути додавані, лише дві ті самі річи. Напр. одно яблуко більше одно яблуко є два аблока. Не можна вже додавати одно яблуко більше одна грушка, щоб було напр. два яблука або дві грушки.

На те встає син молочарки і каже:

— Прошу папа професора, а чому одна літра води більше одна літра молока дає завжди 2 літри молока? Моя мама завсігди так робить і є добре!

Жаба.

Раз жаба вилізла на беріг подивиться
Тай трошечки на сонечку погріться.

Побачила Вола

Тай каже подрузі тихенько,

(Вигадлива була!)

— „Який здоровий, моя ненько!

Ну, що сесерице, як надмусь,

То й я така зроблюсь?

От будуть жаби дивуваться!“

— „І, де вже, сестро, нам рівняться!“

Казать їй друга почала,

А та не слуха... Дметься, дметься...

— „Шо, сестро, як тобі здається,

Побільшала хоч трохи я?“

— „Та ні, голубонько моя!“

— „Ну, а теперечки? Дивися!“

— „Та годі, сестро, схаменися!“

Не служала Жаба, дметься гірш,

Все думає, що стане більш.

Тай що, дурна, собі зробила?

З натуги луснула — тай одубіла!

Такі і в світі жаби є,

Прощайте, ніде правди діти;

А по мені: найлучше жити,

Як милосерний Бог дає!

Л. Глібів.

Вдячність слоня.

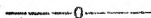
Один подорожний будучи в Індії — стрінув слоня, що вбив собі тернину в ногу і стогнав з болу. Подорожний змилосердився над слонем, оглянув ногу, виймив терня і слонь вдячним поглядом дякував йому за услугу.

Подорожний забув про цю подію і вернувши до Європи, зайшов раз до цирку, де продукувався той самий слонь (що в міжчасі дістався у неволю.)

Подорожний пізнав слоня, а слонь пізнав свого добродія, але не міг віддячити йому ані привітати його, бо подорожний був у дальших рядах. У нього не було грошей, щоб сісти собі на першому місці.

Тоді слонь почав радісно ричати і переступив арену, та досягнувши свого добродія трубою, взяв його в половині мов ляльку і посадив на фотелі біля асени.

Видці не розуміли цієї сцени, думали собі, що це випадково лише так сталося, але зрозумів це подорожний, біля котрого слонь вертівся, порикуючи радісно...

Як суддя дійшов до правди.

Одного разу йшов вулицею робітник, несучи на голові ведро з фарбою, та кричав: —

— На бік!

Люде вступаються, бо нікому не хотілось дати собі засмарувати одержу фарбою.

Але один гордий панок не хотів вступитись робітникови, та переходячи, трунув навіть робітника ліктем, — фарба вилялась з ведра і знищила панкови убрання.

Пізвав панок робітника перед суд і домагаться відшкодування.

Суддя питає робітника :

— Чому ви знищили убрання цьому добродеві?

Робітник мовчить.

— Мусите йому нове відкупити! — каже суддя, а робітник ані словечка не промовляє.

— Приймаєте присуд? Питає суддя.

Робітник — ані — мру-мру!

— Може він глухоніий? Питає суддя.

— Та де там, відзивається панок. Пане суддя, він шельма так удає, що він ніий, таж я чув на власні вуха, як він ідучи вулицею, верещав на ціле горло :

— На бік! На бік!

— А, значить, ви чули, як він крикав „На бік“, то чомуж ви не уступились і дали себе обілляти фарбою?

І увільнив робітника від вини і кари.

А гордий панок засоромлений пішов з нічим до дому.

Собаки.

Через левади та городи,
 Два куми йшли з весілля до господи.
 Бредуть, балакають про щось,
 Аж ось :
 Де не взялась собака в біса —
 Чи з під воріт, чи із-за ліса, —
 Присікалась, аж вищить...
 Коли поглянуть : ще біжить
 Мабуть з десяток чи й не більше...
 Та як напали — Боже мій!
 Одна гаразд, друга ще гірше.
 Кіндрат маха ціпком мерщій...
 — „Ой, не займай лише Кіндрате!“
 Тут обізвавсь до його Клим,
 — „Я їх натуру знаю, брате,
 Відчеплються, — лише ходім,
 Та не махай... і не дивися!“
 От вони йдуть собі та йдуть.
 Собаки справді унялися,
 А далі стало — вже й не чуть!

Оттак завистливії люде
 (Вони є всюди.)
 Якщо завидно їм куди —
 Брехати мов собаки стануть...
 А ти собі іди — та йди,
 Набрешуться тай перестануть.

Л. Глібів.

КАТАЛОГ

В-ва „РУСАЛКА“
під ред. Гр. Гануляка
на 1935 рік

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ:

Наше Конто П.К.О. Львів, ч. 500.288. Варшава ч. 144.866. Палежитість за замовлений товар треба висилати обов'язково згори.

При замовленні нижче 10 зол. — треба долучити 50 грошів на оплату пошти. Хто замовляє на суму більшу, ніж 10 зол. — той не платить нічого на поштову пересилку.

Дрібних посилок не замовляти за побранням поштовим (післяплатою), бо часто-густо оплата постова коштує більше, ніж сама книжка; більші післяплатні посилки треба завдаткувати.

Загранічні Відборці обчислюють свою валюту по біржевім курсі (напр. 1 долар 5 золотих, 1 кор. чеська 20 грошів). Відборці з Ч.С.Р. замовляють наші видання через свої книгарні, список котрих є на 2. стор., або висилають замовлення впрод до нас, а гроші складають на наше Конто П.К.О. в Празі ч. 59.101. Відборці з Америки й Канади можуть дістати всі наші видання в тих книгарнях, котрі є списані на слід. стороні. Хто замовляє в нас безпосередно, має одночасно вислати гроші через Банк, або поштою, але ніколи не вкладати доларів до листа, бо в дорозі пропадуть. Можна лише менчі квоти вкладати до листа, але лист обов'язково реєструвати.

Адреса для замовлень: В-во «РУСАЛКА», Гр. Гануляк, Львів, Куркова ч. 10.

Всі видання «Русалки» можна дістати у:

УКРАЇНЦІ НА ЧУЖИНІ!

**Всі наші видання дістанете в слід-
укр. Книгарнях:**

I Америка:

1) Svoboda, 81—83 Grand Str. Jersey City, N. Y. 2) Galician Bazar, 123 Ave A. New York, N. Y. 3) Surma Book Store, 103 Ave A. New York, N. Y. 4) Ukr. Bazaar, 170 E. 4 th Str. New York, N. Y. 5) Ukr. Bazar, 2248 Grayling Ave, Detroit, Mich

II Канада:

1) Ukr. Book Store, 10348—101 Str. Edmonton Alta. 2) Ukr. Books, Publ. Co 660 Main Str. Winnipeg Man 3) Ukr. Books. „Prosvita“, 324 Queen St. W. Toronto 2 4) National Book Store, 633 Simpson St. Fort. William, Ont. 5) Ukr. Bazar, 806 Main Str. Winnipeg, Man. 6) „Kalyna“ Cooperative P. O. Box. 2121. Winnipeg, Man.

III Аргентина:

1) Librerja Ukraniana, Ingen: Huergo 1294. Dock-Sud. Buenos Aires. 2) W. Laszkiewicz — S. Tarasiuk, Casilla Correo 2167. Buenos Aires.

IV Бразилія:

1) Livraria Ukraina, S. Kalines, Caixa postal 219 Curityba Parana.

V Чехословаччина:

1) Книгарня „Уніо“ — Ужгород, Коріятовича 6.
2) „ „ Дм. Богатирів, Хуст.

VI Румунія:

1) Дм. Геродот, Букарешт, — Delea Veche 45.
2) Ю. Гливак, Чернівці, Петровича 4.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ

**для тих, що дістають в руки
Катальог видань „Русалки“.**

1) Не будеш більше віддаватися лінивству, нецтву, та іншим порокам, наколи, хоч раз спровадиш собі книжки В-ва «Русалка».

2) Не замовляй книжок, за післяплатою, бо тоді почта коштує часто більше, як сама книжка, але посилай означену в Катальозі ціну чи то на нашеkonto П.К.О. 500.288, чи значками в листі, — а поchtу ми вже самі оплатимо.

3) Памятай день святій святити в той спосіб, щоб обовязково перечитати хоч одну книжку, бо книжка дає тобі корм духа і знання, без якого людина жити не може.

4) Шануй куплену книжку, як батька і матір, а коли ти її простудював «від дошки до дошки», то дай твому знайомому, хай він нею хіснується.

5) Не вбивай книжки, твоєю байдужністю до неї.

6) Не читай неморальних книжок, що виступають проти церкви і Бога.

7) Не обкрадай видавництва незаплатенням боргів за обрані книжки.

8) Не свідчи ложно, що нема грошей на книжку, бо якщо знайдуться гроші на тютюн, горівку й забаву, то тим паче повинно знайтися хоч один раз в році кілька золотих, які треба відложити на купно книжки.

9) Не пожадай книжки сусіда, а сам купи собі таку, яку бачив у нього.

10) Не затримуй собі нашого Катальогу, якщо не користавш з нього, а подай свідомому сусідові з проханням, щоб він покористувався ним, та вислав замовлення до В-ва «Русалка» (Гр. Гануляк), Львів, Куркова ч. 10.

ПОРУЧАЮТЬСЯ СЛІДУЮЧІ НОВИНКИ:

А. ПОВІСТІ Й РОМАНИ :

Сила Волі, повість з куп. життя	зол. 4.00
Гнів, збірка оповідань О. Бабія	„ 3.00
Софію вибрав, істор. повість	„ 4.00
Кужділь і меч, істор. повість	„ 4.00
Четверта заповідь, істор. повість	„ 4.20
Олюнка, істор. повість	„ 5.50
З тавром убійника, істор. повість	„ 4.00
За волю Ірландії істор. пов.	„ 4.00
Злощасний самоцвіт, істор. пов.	„ 4.00
Жертва, оповідання К. Поліщука	„ 2.00
Тайна червоного посольства	„ 4.00
Пригоди Швейка, 3 томи по	„ 4.00
Червоний чад, Юрченка	„ 3.15

Б. ДЛЯ РОЗВАГИ Й ЗАБАВИ:

Сміх і правда, веселі вірші С. Калинця	зол. 4.00
Торбина сміху людям на втіху, весела збірка	„ 1.50
Товариські гри і забави	„ 1.50
З мого записника, веселі оповідання	„ 0.20
Коломийки	„ 0.50
Вічний календар, привідки на всі дні року	„ 1.00
Штука життя, присяги доброго тону	„ 1.60
Малій Кобзар, Шевченка, збірка для дітей	„ 0.40
Літературні листки, тов. забава	„ 1.50
Магічні штуки	„ 0.80

В. РІЖНІ ВИДАННЯ:

Проф. І. Шимонович: Історія політичної економії	зол. 3.—
---	----------

КАЛЕНДАРІ НА 1935. РІК.

«Веселий календар»	зол. 1.00
Киношкочий календарець	„ 0.20

„Театральна Бібліотека“

ВИПУСТИЛА ДОСІ СЛІДУЮЧІ ПЕСИ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ
В РЕДАКЦІЇ »РУСАЛКА«, ЛЬВІВ, КУРКОВА 10.

(Порядкові ч.ч. вичерпаних пес, є в списку пропущені).

чч.	зол.
5) О. Бабій: »Воєнна любов«, жарт на одну дію зі спів.	0.60 „
6) І. Сурґучев: »Осінні скрипки«, драма на 5 дії	1.80 „
9) Леонід Андреев: »Життя людини«.	1.80 „
11) А. П. Чехов: »Медвідь«, шутка на 1 дію	0.60 „
14) В. В. Білібін: »Драconi«, жарт на 1 дію	0.40 „
15) М. Степняк: »У Різдвяну ніч«, сцен. карт.	1.20 „
16) Ф. Дудко: »Гріх«, драм. карт. 1 дія.	0.40 „
17) В. Самійленко: »У Гайхан Бєя«, 2 дії.	1.20 „
19) В. В. Білібін: »Танцюрист«, комедія 1 дія.	0.60 „
20) Фр. Аляхнович: »Пташка щастя«, 3 дії.	1.20 „
21) Нікоревич: »Ніч новоженців«, 1 дія.	0.40 „
22) О. Мірбо: »Злодій«, 1 дія.	0.60 „
23) А. П. Чехов: »На битому шляху«, драма 1 дія	0.60 „
24) М. Майно: »Гордість«, сценічна кар. 1 дія	0.30 „
28) Чебишева-Садоськїї: »Ялинка«, різдв. пєса 1. дія	0.40 „
39) Йос. Ваффїко: »Дві поради«, комедія 1 дія	0.80 „
33) К. Полїщук: »Трївожні душі«, пєса на 3 дії	1.80 „
34) В. Білібіц: »її недуга«, комедія на 1 дію	0.80 „
36) Трїстан Бєрнар: »Примхи долї«, комедія на 1 дію	0.80 „
35) Л. Андреев: »Дні нашого життя«, пєса на 4 дії	1.80 „
39) В. Мартиневич: »По коляді«, жарт на 1 дію.	0.40 „
41) С. Калищець: »Сватання в нецках«, жарт на 1 дію.	0.60 „
46) Клим Полїщук: »Гад звїринцький«, драм. картина	0.40 „
47) Степан Качмар: »Пригоди вчать згоди«, комедія.	1.50 „

51) І. »Три герби«, комедія на 3 дії	1.80 „
52) О. Бабій: »Родинна тайна«, драма на 3 дії	1.80 „
53) В. Казанівський: »Чорт не жінка«, жарт.	0.60 „
54) І. Зубенко: »Горе баблям«, оперета на 3 дії	1.50 „
55) Л. Лотоцький: »Закукурічені тітки«, 3 дії.	1.50 „
56) І. Я. Луцик: »Вифлаємська ніч«, сценічна ораторія з партитурою.	3.— „
57) Казанівський: »Адамові сльози«, жарт 1 дія.	0.80 „
58) Гр. Марусин: »Хоч раз його правда«.	0.80 „
59) ***: »Сатана в бочці«.	0.60 „
61) Гр. Марусин: »Хлопський Син«, комедія	1.20 „
62) Дм. Гункевич: »Криваві перли«, роб. др.	2.00 „
63) І. Мисик: »Розшматоване серце«, фарс-сат.	0.80 „
64) К. Баранцевич: »Горобчик«, жарт на 1 дію.	0.80 „
65) І. Мисик: »Остання лекція«, сцен. карт.	0.40 „
66) ***: »Гаївки«, сценічна картина на 1 дію	1.20 „
67) І. Чайківський: »Захотіла пана втратила Івана«	1.50 „
68) »Нові монольоги й деклямації«.	0.80 „
79) Гр. Марусин: »До сходу сонця«, комедія.	0.80 „
70) І. Я. Луцик: »Перешкода«, 3 дії.	1.50 „
71) І. Я. Луцик: »Пещена дитина«, 4 дії.	1.50 „
72) І. Лисенко-Конич: »Голодний Дон-Жуан«.	0.60 „
73) А. Чужинин: »Периста Красуня«, на 1 дію.	0.60 „
74) О. Коженювський: »Верховинці«.	1.50 „
75) Гр. Марусин: »Пан писар«, комедія на 3 дії.	1.50 „
76) А. Фредро: »Які хорі, такі доктори«, комедія.	1.50 „
77) М. Старицький: »Як ковбаса та чарка«.	1.50 „
78) М. Омелянець: »Лихо з жінкою, лихо бе жінки«, комедія на 1 дію.	0.60 „
79) П. Карпенко: »Заручини по смерті«, 2 дії.	1.50 „
80) І. Тогобочній: »Мати наймичка«, драма.	1.50 „
81) Гр. Марусин: »Мовчи язичку«, комедія на 1 дію.	0.80 „
82) Сучасний: »Пильнуй своєї хати«, жарт	0.60 „
83) В. Крижанівський: »Веселий Вечір«.	0.80 „

84) Д. Гункевич: «Панські примхи», жарт на 1 дію.	0.60 „
85) І. Я. Л. «Вертеп», різд. сцен. кар.	0.60 „
86) Д. Весняний: «Товариські гри і забави».	1.50 „
87) «Татусь на відпочинку», жарт на 1 дію.	0.80 „
88) «Шалена молодичка», комедія на 3 дії.	1.80 „
89) С. Беляя: «Старі гріховодники», трагікомедія на 3 дії.	1.50 „
90) О. Цюк: «Замотана справа», жарт на 1 дію.	0.80 „
91) О. Глум: «Безбожник», жарт на 1 дію.	1.20 „
92) Гр. Марусин: «Жінка горою», жарт на 1 дію.	0.60 „
93) Деклямації й монольоги.	0.80 „
94) «У кожного розум є», 2 дії.	0.80 „
95) «Пригоди — вчать згоди», комедія.	1.50 „
96) «Закляте джерело» (з нотами).	1.20 „
97—98) «Засвітали козаченьки», співанник з нотами.	3.00 „
99) «Граф фон Габенікс», жарт на 2 дії.	0.80 „
100) Лев Лотоцький: «Людські язика», комедія.	0.80 „
101) І. Трембицький: «Щічко сват».	0.80 „
102) І. Луцис: «Бабський бунт», народня оперета.	1.50 „
103) С. Калинець: «Знахорка Солоха».	0.80 „
104) Е. Мисевич: «Гарна грішниця», трагі-фарс.	1.20 „
105) В. Павлусевич: «Американка», ком. на 3 дії.	1.80 „
106) С. Калинець: «Вуйко з Америки», комедія	1.20 „
107) В. Некрашевич: «За кулісами», 1 дія.	0.60 „
108) В. Крижанівський: «Веселий вечір», мон.	0.80 „
109) А. Будзиновський. «Підручник режисера».	1.50 „
110) Дм. Гунькевич: «Манівцями», трагікомедія.	1.60 „
111) К. Куртлін: «Згідливе подружжя», комедія.	0.80 „
112) В. Островський: «Сучасні діти», комедія.	1.60 „
113) Ф. Гриневич: «Монольоги», ч. III.	0.80 „
114) Е. Рудий: «Страчене життя», песа на 3 дії.	0.80 „
115) Остап Цюк: «Любовні пригоди», ком. на 2 дії.	0.80 „
116) Р. Сливка: «Такий світ настав», жарт.	0.60 „
117) М. Гоголь: «Кохання в мішках», 1 дія в парт.	1.20 „

118) Дм. Гункевич: »Клюб суфражисток«, комедія	1.80 „
119) »Бо хто не ризикує«, ревія.	0.80 „
120) »Сміх на видівні«, монольоґи.	0.80 „
121) »Святомиколаївські вечеринки«.	0.80 „
122) М. Когут: »Данило Чарівник«, комедія.	1.20 „
123) О. Цюк: »Воєнна заверуха«, трагікомедія.	1.20 „
124) І. Я. Луцик: »Мати«, 4 дії.	1.60 „
125) Р. Сливка: »Перша любов«, 1 дія.	0.60 „
126) С. Говдій: »Сватання з перешкодами«, 1 дія.	0.60 „
127) К. І. Ванченко: »Вечір на хуторі«, 1 дія.	0.80 „
128) С. Говдій: »На чужий коровай«, 1 дія.	0.60 „
129) Федорович: »Харцизники«, жарт 1 дія.	0.60 „
130) Дм. Марчишин: »Жупецький хист«, 2 дії.	0.80 „

Окрім вище згаданих видань »Театральної Бібліотеки« можна набути в нашій редакції слідуючі пєси:

1) А. Чехов: »Ювілей«, комедія.	1.60 „
2) А. Франс: »Чоловік, що одружився з німою«.	1.60 „
3) Л. Андрєєв: »Прегарні Сабинянки«, комедія-сатир.	1.60 „
4) Давієль Ріш: »Відвідини«, комедія 1 дія.	1.60 „
5) Чебишева-Садовський: »Самотній у лісі«, 1 дія.	0.40 „
6) Галина Орлівна: »Князівна жаба«, діточа пєска.	0.40 „
7) Тойж авторки: »Христова ялинка«, 3 дії.	0.40 „
8) М. Васьків: »Де Бога нема«, сцен. карт. 1 дію.	0.80 „
9) О. Партицький: »Млин«, драма.	1.60 „
10) І. Гушалевич: »Підгіряне«, мєльодр.	1.50 „

Є на складі всі театр. штуки видання Книгарні Шевченка, Подільської Театр. Бібліотеки і »Рекорду«.

ВСІ НАШІ ВИДАННЯ повинні бути в кожній українській книгарні; де їх нема, треба звернути увагу книгареві, що обов'язком його є продавати у своїй книгарні все, що на книгарським ринку знаходиться.

Літературна Бібліотека „Русалка“

Ціни знижені!

1) О. Бабій: »Ненависть і любов«, поезії	0.50 зл.
2) Клим Поліщук: »Скарби віків«, легенди, вичерпане.	
3) Тог. автора: »Воєнко«, опов. з часів революції	0.40 „
4) Галина Орлівна: »Шляхом чуття«, новелі.	0.40 „
5) О. Бабій: »Шукаю людини«, Нариси вичерпане.	
6) Лімниченко: »Хуртовина«, поезії	0.80 „
7) Василь Софронів: »Під сміх війни«, нариси й опові-
данья	0.40 „
8) Клим Поліщук: »Роспята душа«, оповідання	0.40 „
9) Тогож автора: »Веселе в сумному«, сатири.	1.00 „
10) Тогож автора: »Жменя землі«, галицькі легенди.	0.60 „
11) Вол. Островський: »Хома Дубило«, історичне опо-
відання.	0.20 „
12) Тиберій Горобець: »Квіти й бодяче«, нариси й за-
мітки з дороги життя.	1.00 „
13) Галина Орлівна: »Перед брамою«, новелі.	0.40 „
14) Іван Філіпчук: »Сила Волі«, повість	4.00 „
15) Аптін Павло: »Незнайома«, уривки із записника	0.30 „
16) Федір Дудко: »Краса життя«, оповідання.	0.30 „
17) В. Островський: »Вівці й пастирі«, оповідання.	0.60 „
18) О. Бабій: »Гнів«, новелі 10 аркушів друку.	3.00 „
19) К. Поліщук: »Ангельський лист«, легенда.	0.20 „
20) М. Приймак: »Кстини«, на лемківський гов.	0.20 „
21) А. П. Чехов: »Оповідання«.	0.60 „

КОМПЛЕТ »ЛІТЕРАТУРНОЇ БІБЛІОТЕКИ« коштує 12 зо-

лотих або 2 дол. Почту оплачуємо самі. 1 зол. рівняється аме-
риканським 20 центам. Замовлення і гроші слати на адресу:
ГР. ГАНУЛЯК, Львів, вулиця Куркова ч. 10. II. пов.

В КОТРІЙ КНИГАРНІ нема наших видань, подайте кни-
гареві нашу адресу: В-во »Русалка« (Гр. Гануляк), Львів,
Куркова 10.

Зразки до хрестикового вишивання

- 1) Новинка «МОНОГРАМІ» до хрестикового вишивання, в 2. красках; усі можливі комбінації букв (поверх 300 монограмів) — комплект у гарній колірній окладці зол. 6.00
- 2) НАРОДНІ ВИШИВКИ на сорочки, рушники і т. п. — 12 таблиць зол. 4, на слабшій папері зол. 3.00
- 3) ГЕРДАНИ — взори до пацьоркових робіт і до вишивання 10 карточок по 20 сотиків штука. зол. 2.00
- 4) Зразки килимів, 8 штук зол. 1.50 — сотня зол. 9.00
- 5) «Українські вишивки», 8 таблиць — I. і II. по зол. 3.50
- 6) Вишивки Східної Галичини — 20 таблиць зол. 24.00

ПЕРЕПИСНІ ЛИСТКИ.

- 1) «Памятка зі Львова», 10 переписних листків з видами львівських церков, чудово виконані 10 шт. 1.50 зол. 100 шт. 9 зол.
- 2) «Христос Воскрес», привіт на Великдень 10 шт. 1.50 зол., 100 шт. 7 зол.
- 3) «З Різдвом Христовим», привіт на Різдво 10 шт. 1.50 зол.; 100 шт. 7 зол.
- 4) «Привіт в день Ангела» 100 штук 5 зл.
- 5) «Гердани» взірці до пацьорк. робіт 10 шт. 1.60 зол.; 100 шт. 7 зл.
- 6) «Репродукції мистецтва» українських, польських, російських та інших малярів 100 шт. 7 зол.
- 7) «Гуцули» — серія 10 шт. 1.50 зол.; 100 шт. 7 зол.
- 8) «Ріжні види і типи», висортовані для сільських кооп. 100 шт. 4 зол.
- 9) «Український театр», театральні знімки 100 шт. 7 зол.

КАРТИНИ Й ПОРТРЕТИ:

Богун під Берестечком, три кол. друк	зол. 13.50
Запорожці, Репіна, сепія друк.	„ 3.00
Портрети, Шевченка і Франка три кол. по 2.50 однобарв. по	„ 3.00
Медаліони, з бюстами Шевченка і Франка по	„ 3.20

Замовляти через В-во «РУСАЛКА», ЛЬВІВ, КУРКОВА ч. 10.

Лектура для дітей й молоді

«Малий Кобзар» Т. Шевченка	0.40 зл.
«Золоті зернятка», оповідання	0.40 „
«Оповідання» В. Жуковецької	0.80 „
«Гігієна» — правила заховання здоров'я	0.60 „
«Літературні листки», тов. забава	1.50 „

Всі видання М. Матвійчука та М. Таранька на складі.

ДІТОЧІ ЧИТАНКИ

Видання АНТОНА КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО з малюнками ОЛЕНИ
КУЛЬЧИЦЬКОЇ.

Масмо на складі слідуючі випуски:

- 11 Золотокудрі сини цариці.
- 12 Про бідного парубка і дарівну
- 13 Вовк і козенята.
- 14 Кому трудніше працювати.
- 15 Три брати і Бог.
- 16 Дідова дочка.
- 17 Про Марусю козацьку дочку.
- 18 Очаківська біда.
- 21 Лисичка сестричка.
- 22 Як журавель вчив лисичку літати?
- 23 Кренак і чорт.
- 24 Коза - дреза.
- 25 Летючий корабель.
- 29 Гордий цар.
- 32 Лисичка-сестричка і вовк.

Кожний випуск 20 септків.

ДЛЯ РОЗВАГИ.

«Український флірт», (картковий), товариська забава 1 зл і 1.20
«Літературні листки», повчальна забава для молоді 1.50
Літ. листки — це забава, яка не лише приносить розвагу
учасникам, — але вчить та виховує! Хто купує «Літ. листки»,
дістає в додатку даром календарик на 1935. рік, або 5 ко-
лір. листівок.

»ПІДРУЧНИК РЕЖИСЕРА«.

Все, що добрий режисер театру повинен знати, знаходиться в книжці довголітнього фахівця і організатора укр. театрів Альф. Будзиновського — п. з. »ПІДРУЧНИК РЕЖИСЕРА«. Книжка коштує зл. 1.50. — Замовляти у В-ві »РУСАЛКА«, Львів, Куркова ч. 10.

КНИГОЗБІРНЯ ШКОЛЯРИКА

ВИХОДИТЬ МІСЯЧНИМИ ВИПУСКАМИ
під редакцією Гр. Марусина.

I. РІК ВИДАННЯ 1933/934.

	ціна :
1. В. Жуковецька: „ВІЙНА“, оповідання . . .	0*30
2. П. Павлюк: „МАЛПА Й ЗАЯЦЬ“, байки . . .	0*30
3. В. Жуковецька: „МАТИ“, сценка на Свято Матері	0*30
4. Г. Орлівна: „СОЛОМ'ЯНИЙ БИЧОК“, сценічна казка	0*30
5. Д. Марчишин: „ВЕСНА“, сцен. картина 3 дії . . .	0*60
6. Гр. Марусин: „ІМЕНИНИ“, сцен. картина 1 дія . . .	0*30
7. В. Левицький: „ЧУДО СВ. МИКОЛАЯ“, 3 дії . . .	0*60
8. Гр. Марусин: „СВЯТИЙ ВЕЧІР“, сцен. різдвяна картина	0*30
9. Д. Марчишин: „БУРЛАК-СИРОТА“, сцен. картина	0*30
10. Гр. Марусин: „РУХОВІ ЗАБАВИ“	0*30
11. * * * „ПРИПОВІДКИ, ПОСЛОВИЦІ Й ЖАРТИ“	0*30
12. * * * „ВЕСЕЛА БАНДУРА“, співанничок	0*30

В 1935 році буде виходити „КНИГОЗБІРНЯ ШКОЛЯРИКА“ теж щомісячними випусками як додаток до „Театральної Бібліотеки“ і дасть молодим читачам багато цікавих новинок.

Річна передплата на „Книгозбірню Школярика“ виносить зол. 2*50. Окремі випуски можна дістати по всіх українських книгарнях.

Адреса В-ва: Львів, вул. Куркова ч. 10.

Книжки для всіх!

Ціни знижені!

СЕЛЯНСЬКА КНИГОЗБІРНЯ:

1) Калинець: «З під рідної стріхи», вірші з портретом автора	0.30 „
2) * * * «Торбина сміху людям на втіху», жарти й дотепи. 48 стор. ч. I. 1.50, ч. II.	2.00 „
3) С. Калинець: «Легенди» про Ісуса Христа, зібрані з уст народу, з ілюстраціями.	0.40 „
4) Калинець: «По другім світі», ілюстрована поема в 3 частинах, з прологом. В книжці описані муки грішників у неклі та щасливе життя душ в раю.	1.00 „
5) Калинець: «Було то мохом поросло», галицькі легенди	0.60 „
6) «Пасіка», підручник для пасічників, з ілюстраціями	1.25 „
7-8-9 «Колосся», господарські читанки, часть I., II., III. по	1.50 „
10) Господарська читанка «Наша Сила»	2.00 „
11) «На новий шлях», практ. господарський poradnik. У вище згаданих господарських читанках є багато цікавого матеріялу для наших селян-хліборобів.	3.00 „
12) «Гей, не дивуйтесь», співаник	0.20 „
13) «Таємниці духа», про зносини з позагробовим світом	0.80 „
14) «Що кожний повинен знати про вексель»	0.30 „
15) «Чи може людина відмолодіти»	0.30 „
16) «Огляд території України» (мала географія)	0.40 „

17) «Приповідки і пословиці», зібрані з уст народу, дві частини, кожна по	0.40 ..
18) «Ногий Український Сонник — Ворожбит»	0.60 ..
19) «Самоучитель німецького язика», з якого без помочи учителя кожний може навчитися по німецьки читати, писати і говорити	3.00 ..
20) «Виріб вин овочевих»	0.80 ..
21) «Ветеринарний зільник»	1.00 ..
22) «Лічення домашніх звірят», (малий ветеринарний poradnik)	1.20 ..
23) «Вічний календар на сто літ наперед»	1.00 ..
24) «Помяник о усовишках»	0.30 ..
25) «Народні пісні і коломийки»	0.50 ..
26) «Хейромантія», вороження з руки	1.00 ..
27) «Штука життя», привнеси доброго тону	1.60 ..
28) «Гігієна», правила заховання здоровля і поміч в наглих випадках	0.60 ..
29) «Бетон в сучасному будівництві та його застосування в сільському господарстві», з ілюстраціями	0.60 ..
30) «Поступове будівництво»	0.30 ..
31) «Магічні штуки»	0.80 ..

Адресуйте замовлення так:

Григорій Гануляк, Львів, Куркова 10.

— 0 —

МАЄТЕ КАТАЛОГ? бачите, що кожда книжка коштує, отже ніколи не замовляйте книжок за післяплатою, але висилайте гроші з гори чеком № 500.288 — то заощадите собі найменше 1 зол. 50 сот., бо о стільки дороще коштує післяплата.

Читайте!!!

НЕЗВИЧАЙНО ЦІННИЙ ПІДРУЧНИК ДЛЯ ХЛІБОРОБІВ
»НА НОВИЙ ШЛЯХ«

Практичний Господарський Порадник

Підручна книжка Українського Господаря з багатьма малюнками в тексті

Зміст:

ВСТУПНЕ СЛОВО

Цілорічний Календар господ. робіт

1. Організація господарки.

Рослинисть лук — з ілюстр.

К. Сірий: З'єднання земель.

Ю. Рудич: Основна справа земель.

О. Кошель: Як з вигодою засівати толоку? (з ілюстраціями).

Ф. Мороз: Під які рослини, коли й як найвигідніше вживати хлівний і штучні погної. (з ілюстр.)

С. Радзівський: Про користь пашних корняків та плекання їх (з ілюстр.).

О. Кошель: Як схоронити буряки, бараболю та моркву через зиму.

Ф. Мороз: Сараделля, як зелене угнобня пісків. (з ілюстраціями)

Г. Г.: Соя, як пашна рослина.

О. П. Яницький: Управа маку.

Насіннова справа.

П. Дубрівни: Як забезпечити селянські господарства расовим насінням.

Т. Будирів: Управа люцерни.

о. Іван Нагурський: Про пашні рослини.

С. Радзівський: Як висувувати на сіно лукові та сіяні трави. (з ілюстр.)

На яких ґрунтах які ростуть трави.

Вартість трав.

Як швидко ростуть трави по косовиці.

Час тривання трав.

Головніші сумішки трав.

3. Машина в сільському господарстві.

Як треба провадити посів конюшини ручною сівалкою.

Сортівка на бараболю.

Практична й дешева борона.

Самодільний валок.

4. Садівництво.

Щепіння овочевих дерев (Чикаленко).

Управа порічок (К. Дашкевич).
 Управа полуниці Х. Кочабський.
 Угноювання саду (А. Гнатівський).
 Чому овочеві дерева треба обмацувати фарбом (М. Несторовський).

Практичний орчик при оранці саду.
 Мої нарциси. (о. Застирець)

5. Городництво.

Управа городини. (з ілюстр.)

6. Шкідники сільсько-госп. рослин.

Шкідникові буракові комахи.
 Вороги соняшника.
 Боротьба з кретом.

7. Скотарство.

Що треба робити, щоб виплекати добре теля.
 Як збільшити удій молока.
 Значіння соли для тварин.
 Контрольні товариства.
 Родоводна книга для рогатої худоби.

8. Ветеринарія.

Ознаки нездужання господ. тварин.
 Рятування здутої худоби. (з ілюстр.).
 Небезпечні кіпські цорови.

9. Птахівництво.

Норови у птиці.
 Годування птиці на заріз.
 Пожиток з домашньої птиці.
 Перевірка неспости курей.

10. Риболобство.

Використування сільських та польових ставків.

11. Шовківництво.

Як плекати шовковника.

12. Пасічництво.

Системи пасічної господарки.
 Плекання маток.
 Вироби з меду.
 Медяники.

13. Суспільне хлібороб. життя.

Кооперація в сільському господарстві.
 Організація випозичалень сільсько-господарських машин.

14. Міри і ваги різних країв.

Не поможе тут реклама, хай говорить зміст за вартість книжки. — Ціна зл. 3.

Замовлення слати на адресу:

»РУСАЛКА«, Львів, Куркова 10.

Реклямова

частина

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА
РОБІТНЯ І СКЛАД ВЗУТТЯ

І. ЧОРНІЙ і О. БЕРЯК

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3.

поручає по най-
низчих цінах:

ВЗУТТЯ

мужесььке, жі-
ноче й діточе.

Виріб ортопедичного взуття.

КНИГАРНЯ

найбільшого українського часопису Північної Америки

„СВОБОДА“

81 — 83 Grand Str. Jersey City, N. J.

поручає всі літературні новинки в розкішнім переплеті; доставляє по уміркованим цінам цілі бібліотеки. — На складі великий вибір театральних творів всіх видань.

Книгарням і відпродавцям більший опуст.

Катальоги висилається даром!

„Ukrainian Bazaar“ 2248 Grayling Ave Detroit, Mich. U. S. A.

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД ЄВРОПЕЙСЬКИХ
КНИЖОК В АМЕРИЦІ

Маємо книжки: Шкільні, Театральні, Наукові,
Оповідання, Співаники, Ноти, Нотний Папір
і т. п.

Краєві полотна — Нитки до вишивання
в 110-ох красках. — Канва — Взори.

Краєві переписні картки.

Жадайте Катальога

МАКС ГЛАЗЕРМАН

РИТІВНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ

**ФАБРИКА НАВЧУЮЧИХ
СТАМПАЛІВ**

І ВІДЛИВАРНЯ ТАБЛИЦЬ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 19

ТЕЛЕФОН 15-03

**Перша українська
торговля
вудженини і мяса**

**ТЕОДОР
ПЯВКА**

МАГАЗИНИ

**Львів, вул. Руська 16
телефон 59-74**

**Львів, Личаківська 87
телефон 80-76**

**доставляє: мясо, вудже-
нини, ковбаси, солонну
смалець найліпшої сорти**

**Одинока українська
ВИПОЗИЧАЛЬНЯ
ФІЛЬМІВ**

„СОЛЯФІЛЬМ“

Львів,

БЛЯХАРСЬКА 8, І. п.

**має на складі все най-
кращі фільми. Устроює
кінотеатри і випосажує
в апаратуру найновіщих
конструкцій.**

**Видає вже 6-тий рік фа-
ховий журнал „КІНО“**

**КЛІШАРНЯ
ЦИНКТИП**

Львів, площа Стрілецька 6, тел. 88-42

виконує по конкур. цінах одно і многобарвні

ДРУКАРСЬКІ КЛІШІ

Чому всі люди масово у безпечуються на життя в П. К. О.

Бо приймають забезпечення людей без оглядки лікарських! Є люди, що не раді йдуть до лікаря, а часто-густо оглядяни лікарські в причиною, що асекураційні товариства не приймають забезпечення даних людей. А **П. К. О.** забезпечує людей на життя без примусу лікарських оглядин. Вистарчить лиш: виповнити відповідну карту зголошень за малою місячною (або кварталною чи піврічною) вкладкою може забезпечена людина спокійно глядіти в свою майбутність.

П. К. О. дає «й» **енніці гв»рації** дотримання всіх умов, бо це найсважніща асекураційна установа, **за котру вчить ціл» деж»ва!**

По блиці інформації та пояснення пишть до В-ва „Русалка“, Львів, Куркова 10 — долучаючи почт. значок на 30 гр.

НАЙБІЛЬША
УКРАЇНСЬКА

КНИГАРНЯ

ЗАХІДНОЇ
КАНАДИ

в Едмонтоні

має великий склад книжок:

повісти, новелі, оповідання, казки, байки, сміхованки, поезії, тлумач, календарі, образи ітп.

Великий склад

грамофонів і радіо-апаратів

українських рекордів і інших музичних інструментів

Продаємо патентозані медицини

Старокраєві вироби народного мистецтва

Адресуйте: Ukrainian Book Store 10348—101 Street.
Edmonton Alta

Пам'ятай про забезпечення старости!

Мало хто думає про це, що колись кожний по-старіється. І часто-густо не одна людина на старости літ дуже бідує, а то й за прошеним хлібом ходить, або накладає на себе руку з нужди.

А наколиб ми за молоду думали частіше про свою старість, то ми подбалиби про те, щоб нам тоді, коли стаєм неспособні до праці, було легше на світі.

Скільки в людей на світі, що на забави або горівку видають місячно пару десятків? Дуже багато! А наколиб кожний з них відложив місячно лише 3 зол. то вже мавби забезпечену старість.

П.К.О. забезпечує людей а дожиття або на посаг і дає обезпеченим за 3 злоті місячної вкла-

дки по упливі певного часу — 1000 зол., а хто платить 6, або 9 зол. місячно — то дістає по упливі означеного часу 2 або 3 тисячі злотих і вже сміється з біди!

А коли суджено кому скорше вмирати (бо всі колись вмирати мусим) то його рідня, жінка або діти, дістають обезпечену суму без дальшого обов'язку виплачування вкладок.

А стріє когось нещасний випадок (бо і те по людях ходить) то його рідня дістає подвійну обезпечену суму.

Отже чи це не добродійство для людини така життєва асекурація?

Тому, якщо нам розходиться про те, щоб ми на старости літ не бідували, або щоб на випадок смерти наші діти не гинули з голоду, то обезпечуймося на життя в П. К. О — котра і гарантує виплату премії в золоті і то ще з процентами та участю в зисках.

Але щоб вибрати собі корисну тарифу (бо це теж штука), пишть сейчас до В-ва „Русалка“ Львів, Куркова 10 долучуючи значок поштовий на відповідь і подайте дату уродження та суму на яку хочете бути обезпечені, а ми вишлемо Вам точні інфрмациї і вквівки.

Ваша судьба в Ваших руках!

У Н І Я

ЛЬВІВ : МІЛКОВСЬКОГО 5 : ТЕЛЄФОН 92-97

ЛІТОГРАФІЯ : ЦИНКОГРАФІЯ

ЕТИКЕТИ :: АФІШІ :: МАПИ :: ВАРТІСНІ ПАПЕРИ
КЛІШІ :: ЧЕРТКОВІ :: СІТКОВІ :: ОДНО Й Б. БАРВНІ

Кольоніяльно-споживчий склеп

„ІРА“

Львів, вул. Кохановського ч. 7

має на складі першої якості
кольоніяльні товари

Гостям з дальших сторін відсилається закуплений товар власним післанцем аж до дому

Від приїзжих селян закупається набіл та сільські продукти
— і платиться найвищі ціни —

КУПЦІ І ПРОМИСЛОВЦІ!

Предпачуйте одинокий свій фаховий орган

„Торівля і Промисл“

Виходить що 2 неділі. Передплата 6 зл. річно

Адреса Редакції: Львів, Ринок ч. 10
Союз Укр. Купців і Промисловців

**Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
у Львові, вул. Кордецького 51.
Телефон 60-04. :-: П. К. О. 503.881**

поручає

власні вироби найкращої якості **пасту**
до взуття „Елегант“ терпентинову
до взуття „Елегант“ воскову
до підлоги „Французська маса“
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри
Синку до білля помадкову і ко-
ронову. — Шварц до чобіт. — Віск
шевський. — Смолу шевську.

П Е Р Е П Л Е Т Н Я СТАВРОПІГІ

у піднаймі **Ц Ю М А Н А**
у Львові, Бляхарська 11

приймає всякі церковні роботи, як: Євангелія,
Службники, старі книги, наклади, брошуро-
вання, канцелярійні книги та всі роботи, які
входять в круг переплетничої штуки і т. п.
по найприступніших цінах.

РОБОТИ ВИКОНУЄ СОЛІДНО І СКОРО!

Список церковних книг

находящихся в магазинах
СТАВРОПИГІЙСКОГО ІНСТИТУТА
Львів, вул. Бляхарска ч. 9

	Ціна в зл. за пер.	брош.
Акафист великій	7·00	5·00
Три акафисты	2·00	1·00
Акафист усопших	—	1·60
Апостол великій	20·00	1·00
Апостоли и Евангелія	2·00	1·00
Біблійні повѣсти	4·00	1·00
Богогласник малый	3·50	1·00
Богословіе нравственное (ч. I. и II.)	—	1·00
Богослуженіе на св. Богоявленіе	1·50	·80
Глаголѣнец	17·00	12·00
Евангеліе страстное	—	3·00
Евангеліе середное	—	88·70
Евангеліе Апракос	57·85	44·50
Изборник	17·00	12·00
Ирмологіон	25·00	15·00
Литургія св. Іоанна Злат.	—	5·00
Молитвослов іерейскій большій	10·00	7·00
" меншій	6·00	4·00
" Бог надежда	2·50	1·50
" Корм души	2·50	1·50
" Господу помолимся	2·00	1·50
" Друг душа	2·00	1·50
" для молодежи	1·00	·75
" для дѣтей	·80	·60
Октоих	45·00	32·00
Осмогласник	18 0	10·00
Пѣснослов малый	·60	—
Помяник покойников	·50	·10
Псалтыр малая	5·00	3·00
Служба Бога различных намѣреній	—	5·00
Служебник	44·35	35·98
Требник (ч. I. и II.)	28·00	22·00
" ч. I., II. по	14·00	11·00

	Ціна в зл. за пер. брош.	
Тріодь цвѣтная	30 00	20 00
„ постная	25 00	17 00
Тропарі воскресніи и Проклмені	—	— 60
Часослов великій	30 00	20 00
„ малый	2 00	1 50
Чин вечерни и Зборник пѣсень	—	— 50
Чин вечерни и утрени	1 00	— 60
Чин крещенія и мироу,	— 80	— 50
Чин постѣщенія больных	— 20	— 50
Чин парастаса	3 50	2 00
Чин Тайни супружества	—	— 40
Св. Письмо о. Бачинского (I—VII) по	8 00	5 00
Право церковное	7 00	4 00
Практичный проводник	7 00	4 00
Богословіе моральное	5 00	3 00
„ пастырское	5 00	3 00
Псалтырь	4 00	2 00
Новый Завѣт	8 00	5 00
Коляды	—	— 60

Українці в Бразилії!

Всі українські книжки, співанники шкільні підручники, букварі і шкільні прибори до писання можна набути по оригінальних цінах старокраєвих

в Українській Книгарні Сильвестра Калинця в Куритибі

Адреса:

S. Kaliniec, Livraria Ukraina, Caixa Postal 219, Curitiba, Parana, Brasil

**Кожний український
купець і промисловець**

повинен бути членом своєї станової організації

Союз Українських Купців і Промисловців

Львів, Ринок 10.

Організація захищає станові інтереси своїх членів. — В організації сила!

КУПЦІ Й ПРОМИСЛОВЦІ!

З нагоди 10-ліття існування станової організації С. У. К. розіслано Вам „**Торговельно-промисловий Альманах**“ і підручник „**Що треба знати кожному купцеві й промисловцеві**“. Чи Ви заплатили вже за ті книжки?

Якщо ні — **шліть негайно** зол. 3.50 на адресу: Союз Укр. Купців і Промисловців Львів, Ринок 10 — **бо хіба не випадає бути шкідником своєї власної справи!** Наша організація покищо не має ще таких фондів, щоб могла безплатно висилати свої видання членам. Тому вирівнуймо залежності за повищі видання. Хто не має ще цих книжок нехай собі негайно замовить, висилаючи з гори готівку на адресу Львів, Ринок 10 — С. У. К.

Якщо хочете знати —
чому панує криза на світі,
чи скоро настануть кращі часи,
то необхідно прочитайте собі книжку:

„ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ“

Ось зміст книжки, яку повинен кожний прочитати:
Про: Кріпацтво і феодализм. Міське господарство цехів.
Початки товарообміну. Упадок кріпацтва. Початки со-
ціялістичних теорій. Історична школа. Математична
— — школа. Анархісти і т. п. — — —

Ціна книжки знижена зл. 3.— з поштою 3:50.

АДРЕСА ДЛЯ ЗАМОВЛЕНЬ:

„РУСАЛКА“, Львів, вул. Куркова ч. 10.

ОДИНОКИЙ НАЙБІЛЬШИЙ В АМЕРИЦІ СКЛАД
ЦЕРКОВНИХ КНИГ — І АНТИКВАРНИХ РІДКОСТЕЙ

B. M. BRODA

Galician Bazar, 123 ave A. NEW YORK N. Y.

Всі богослужбні книги.

В оправах звичайних і люксових,

**МОЛИТВЕННИКИ, КОЛЯДИ, СПІВАННЯКИ, НОТИ
І СВЯТІ ОБРАЗИ** стисло після нашого обряду.

Радіо-апарати, грам. фоно-рекорди

У розширеній останніми часами книгарні В. М. Броди знайдете всі літературні новини, які ли-
ше появляються на книгарському ринку.

Ткацькі поспішні варстати

килимарські, нити зі сталевими очками, сталеві бляти, коловоротки, човники, гремплі до чесання вовни і лену, сноварки, олійні, корбові гремплярки — також:

килими, ручники, полотна льняні

і т. д. — виробляє і продає

М. Кожушко, вл. „Текстиль“ Рава Руська

Dom muzyczny Ignacy Cypres, Kraków

ul. Szewska 13 Rus.

висилає Мандоліни італійські по 18 — 30 зл. Концертні оздібні 35 — 45 зл., Скрипки шкільні зі смиком 19 зл. концертні 30, 40, 50 зл., Клярнети 8 кляп. 26 зл., 10 кляп. 35 зл., 12 кляп. 40 зл. Гітари концертні 40—45 зл. Корнети 95 зл. Гармонії 2 реєстри 25 зл., віденські 1 ряд 32 зл., дворяд 40 зл.

Ніклеві „Гре-Роскопф“ патент з ланц. 13 зл., викладачний плаский годинник славної марки „Enigma“ 16 зл. Будильник 10 зл.

Бритви „Sollingen“ по 4, 6 і 10 зл. — Машинки до волосся 7 — 12 зл. — Діаменти до шкла по 5, 8 і 12 зл.

Цінник ілюстрований годинників і музичних інструментів даром — — — — Просять писати по польськи

Харчівня: Молочарня: Ресторан ІВАН ВОВК (син) ЛЬВІВ

вул. Руська 16 (раніш „Говерля“)

поруває: смашні снідання, обіди й вечері

КАЛУСЬКА ПИВАРНЯ

Вже за молоду привикаймо
купувати тільки у своїх, бо
через двигнення рідної тор-
говлі і рідного промислу —
двигнеться цілий народ!

Найстарша кооператива,
бо основана в 1883 році,

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

продає споживчі товари —
у своїх 33 склепах по
більших містах краю.

Дбайте про здоровля

**і купуйте тільки
першорядні вироби**

МАСЛОСОЮЗУ

Хто дбає про будучність свою і своїх найбли-
щих, той забезпечує своє життя в одинокому
українському Товаристві забезпечень на життя

„КАРПАТІЯ“

ЛЬВІВ, РИНОК 38.

Мужеські і жіночі виконує по найно-
ФУТРА війшим фасонам
дешево і солідно

Евген Говикович, Львів,
— Домініканська 4 —

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати
українське концесіоноване
електротехнічне заведення

ЛЕВ НАДРАГА

Львів, вул. Валова ч. 23. Тел. 59-49.

Коли хочете смачно і дешево харчуватись
заходьте до старої фірми:

Ст. Чарнецького — ресторан
Львів, вул. Підвапня 9

Всі Українці зі Львова і з провінції знають цю харчівню,
біля Волоської Церкви, де все чисто, здорово і смачно

Книгарня „Рідної Школи“
у Львові, Сикстуська ч. 20

Читайте і поширюйте
прекрасні
оповідання і повісти

видані

„Рідною Школою“

Перегляньте каталог видань „Рідної Школи“, а пе-
реконаєтеся, як дешево можна ці книжки набути

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ

Ноти

Календарі

Радія

Грамофони

дістанете у фірмі

SURMA BOOK & MUSIC Co SICHOVY
BAZAR
103 AVE A NEW YORK, N.Y.

Догідні умови сплати / Пишіть по катальоги

●● **Українці в Канаді!** ●●

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ і ДРУКАРНЯ „ПРОСВІТИ“

(ВЛАСНИК Н. ХАБАЛЬ)

В Т О Р О Н Т О

перенесена до нового більшого приміщення!

Адреса: Ukr. Booksellers „Proswita“, Toronto 2,
324 Queen St. W.

Всі книжки й шкільне приладдя дістанете
у великому виборі в нашій Книгарні!

аматорських театрів

Кожний, хто улаштовує театральні вистави, чи то для старших, чи дітей — повинен мати під рукою 3 річники

ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Це одинокі в нас фахові підручники для режисерів та акторів-аматорів. Є там фахово опрацьовані статті про **Характеризацію, Костюмознавство, Світляні й звукові ефекти, Будову сцени, Жест і дикцію** — та взагалі про все те, що актор і режисер знати мусить. Всі ці річники Театрального Мистецтва коштують зл. 10 вже з поштовою пересилкою. Належитість висилати згори, бо за післяплатою треба платити 12 зл. Спшіться, бо річники „Т. М.“ вже на вичерпанні.

Поручається ще книжку „**ПІДРУЧНИК РЕЖИСЕРА**“ В. Будзиновського
Ціна 1.50, з почт. пересилкою зл. 1.75.

Адреса для замовлень: **В-во „Театральна Бібліотека“ Львів, вул. Куркова ч. 10**

Почтівки

після фотографій
ретографурові
і світнодрукові
як теж копірові
після образів
в и к о н у є
спеціальна
ф а б р и к а
п о ч т і в с ь к

ZAKŁADY GRAFICZNE

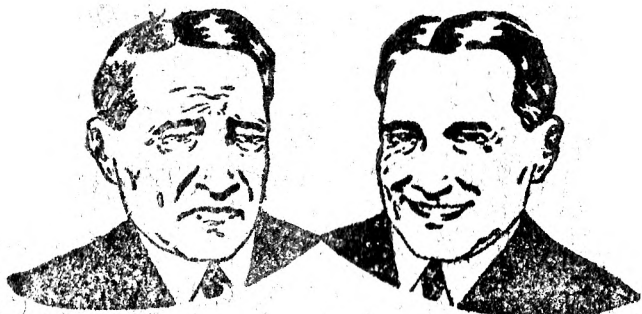
AKROPOL

Kraków, Grzegorzewska 23

На бажання зразки й оферти
Ціни дуже низькі

Виконуємо репродукції образів,
портрети, вшивкові зразки, окла-
динки до м. ст. видань, мапи — та
всякі інші найвибагливіші роботи
друкарсько-гр. ф. чні.

давніше

тепер

Справдішня пільга для тих, що терплять на нерви!

Таку незвичайну зміну у відносно короткому часі — бо вже продовж кількох тижнів викликає наш випробований відживчий препарат.

Даром і франко

висилаємо кожному, хто до нас звертається, брошурку з докладним описом про цей відживчий середник. — Є дуже багато тих, які приміювалися до наших вказівок і завдяки цьому позбулися своїх терпінь.

Негаймо пишіть на слідуочу адресу:

Pannonia-Apotheke

Budapest 72. Postfach 83. Abt. Kor